

23/6 2005

Autistiska störningar av förmågan till känslomässig kontakt

Leo Kanner

Originalets titel: Autistic disturbances of affective contact

Ursprungligen publicerad i *Nervous Child*, 2, 217-250, 1943

Publicerad med tillstånd av Albert V. Kanner

Översättning: Håkan Järvå

Inledning

1938 började vi uppmärksamma ett antal barn vars tillstånd på ett så markant och unikt sätt skiljer sig från allt man tidigare rapporterat, att varje fall förtjänar och, hoppas jag, med tiden även kommer att erhålla den uppmärksamhet detta tillstånd fascinerande särdrag förtjänar. I detta sammanhang tarvar de av utrymmesskäl ofrånkomliga begränsningarna en förkortad presentation av fallen. Av samma anledning har även fotografier utelämnats. Då inget av barnen i denna grupp ännu är äldre än 11 år, måste denna redogörelse betraktas som preliminär och kommer att utökas när patienterna blivit äldre och ytterligare observationer av deras utveckling har gjorts.

Fall 1.

Vi träffade Donald T första gången i oktober 1938. Han var då 5 år och 1 månad. Innan familjens ankomst från hemstaden skickade fadern en trettio tre sidor lång maskin-skriven redogörelse som, trots att den nästan tvångsmässigt var fylld av detaljer, på ett utmärkt sätt belyste Donalds bakgrund. Donald föddes efter fullgången graviditet den 8 september 1933. Han vägde knappt 3 200 gram vid födseln. Han ammades och fick tillägg fram till slutet av den åttonde månaden. Modersmjölksersättningen ändrades ofta. I redogörelsen stod: "Maten har alltid varit ett problem. Han har aldrig haft normal aptit och har aldrig blivit frestad av att se andra barn äta godis eller glass." Tandbildningen utvecklades på ett tillfredsställande sätt. Han började gå vid 13 månaders ålder.

Vid 1 års ålder "kunde han nynna och sjunga många melodier korrekt". Före 2 års ålder hade han "ett osedvanligt minne för ansikten och namn och kände till namnen på ett stort antal hus" i sin hemstad. "Han uppmuntrades av familjen att lära sig och

deklamera korta dikter, och lärde sig till och med den tjugotredje psalmen samt tjugofem frågor och svar ur den presbyterianska katekesen. "Föräldrarna observerade att "han lärde sig inte ställa frågor eller svara på frågor såvida det inte handlade om ramsor eller liknande, och vanligtvis ställde han då frågor endast i form av enstaka ord". Hans uttal var tydligt. Han blev intresserad av bilder "och kände mycket snart igen ett stort antal av bilderna i ett band *av Compton's Encyclopedia*". Han kände igen presidenterna på bild och "kände igen bilder på de flesta av sina släktingar på båda sidor". Han lärde sig snabbt hela alfabetet "baklänges såväl som framlänges" och kunde räkna till 100.

Man observerade vid ett tidigt stadium att han var som lyckligast när han blev lämnad ensam, att han nästan aldrig grät i avsaknad av sin mamma, att han inte tycktes ta någon notis om faderns ankomst på kvällarna och att han var likgiltig inför besökande släktingar. Fadern framhöll särskilt att Donald till och med fullständigt underlätit att ägna jultomten i full mundering minsta uppmärksamhet.

Han verkar självupptagen. Han visar ingen märkbar tillgivenhet när man smeker honom. Han lägger inte märke till när någon kommer eller går och tycks aldrig bli glad över att se far eller mor eller en lekkamrat. Det verkar nästan som att han sluter sig inom sitt skal och lever inuti sig själv. Vid ett tillfälle tog vi oss an en mycket tilltalande liten pojke i samma ålder från ett barnhem och tog med honom hem för att han skulle tillbringa sommaren tillsammans med Donald. Men Donald varken tilltalade eller svarade pojken när denne tilltalade honom, och han lekte heller aldrig med honom. Det är sällan han kommer då man kallar på honom, man måste hämta honom och gå med eller leda honom vart han än ska.

Under sitt andra år "utvecklade han en vurm för klossvagnar och stekpannor och andra runda föremål". Samtidigt hyste han:

En motvilja mot självgående fordon som trehjulingar och gungor. Han är fortfarande rädd för trehjulingar, han verkar rentav skräckslagen när han tvingas åka på dem och han försöker då krampaktigt klamra sig fast vid personen som hjälper honom. Den här sommaren [1937] köpte vi en rutschkana till honom och första eftermiddagen ville han inte åka i den trots att alla andra barnen glatt åkte i den, och när vi placerade honom i den verkade han skräckslagen. Morgonen därpå när ingen var närvarande gick han emellertid ut, klättrade upp för stegen och kanade ner, och han har lekt med den många gånger sedan dess, men bara när inget annat barn är närvarande. Han var jämt och ständigt glad och upptagen med att roa sig själv, men ogillade att bli uppmanad att leka med vissa saker.

När man störde honom fick han vredesutbrott, under vilka han var destruktiv. Han var "fruktansvärt rädd för att få smisk eller ris" men "kunde inte koppla sitt dåliga uppförande till bestraffningen".

I augusti 1937 placerades Donald i ett lungotssanatorium för att han skulle få "miljö-ombyte". Under vistelsen uppvisade han en "obenägenhet att leka med andra barn och att göra saker som barn i hans ålder vanligtvis tycker om". Han gick upp i vikt men utvecklade en vana att skaka sitt huvud från sida till sida. Han fortsatte att snurra på föremål och hoppade hänfört upp och ned när han såg dem snurra. Han uppvisade:

En frånvaro i tankarna som gjorde honom fullständigt omedveten om allt omkring honom. Det verkar som om han alltid tänker och tänker, och för att få hans uppmärksamhet krävs det nästan att man bryter ner en mental barriär mellan hans inre medvetande och världen utanför.

Fadern, som Donald påminner om till det yttre, är en framgångsrik, noggrann, arbetsam advokat som har haft två "sammanbrott" orsakade av arbetsbelastning. Han tog alltid varje åkomma på allvar, lade sig sjuk och följde doktors ordination till punkt och pricka, till och med för minsta förkylning. "När han går nerför gatan är han så upptagen av sina tankar att han inte ser något eller någon och kommer inte ihåg någonting av promenaden." Modern, som har en högskoleexamen, är en lugn och duglig kvinna som maken anser sig stå skyhögt över. Paret fick ett andra barn, en pojke, 22 maj 1938.

Donald var vid god fysisk vigör då han undersöktes på Harriet Lane Home i oktober 1938. Den inledande observationen och en tvåveckors studie genomförd av läkarna Eugenic S. Cameron och George Frankl på Child Study Home of Maryland (centrum för barnobservationer) gav följande bild:

Man kunde notera en påtagligt begränsad repertoar av självvalda aktiviteter. Han gick omkring med ett leende och utförde stereotypa rörelser med sina fingrar, vilka han korsade i luften. Han skakade sitt huvud från sida till sida medan han viskade eller nynnade samma tretonsmelodi. Han snurrade med stor förtjusning på allt han kunde få tag på. Han kastade ständigt saker på golvet och tycktes finna behag i ljuden de gav ifrån sig. Han ordnade pärlor, pinnar eller klossar i grupper om olika färgserier. Närhelst han var färdig med det han höll på med, skrek han och hoppade upp och ned. Utöver detta tog han inga initiativ, krävde ständigt instruktioner (från sin mor) för varje form av aktivitet, förutom de fåtal som han var uppslukad av.

Merparten av hans handlingar var upprepningar, utförda på exakt samma sätt som de ursprungligen hade utförts. Om han snurrade på en kloss, var han tvungen att alltid börja med samma sida uppåt. När han trädde knappar på en tråd ordnade han dem i en bestämd ordning som inte följde något mönster, men visade sig vara exakt samma ordning som hans far ordnat knapparna i när han för första gången hade visat Donald.

Det förekom även otaliga verbala ritualer hela dagarna. När han önskade komma ned efter sin tupplur, sade han "Boo [hans ord för sin mor] säg: 'Don, vill du komma ned?'"

Hans mor brukade gå honom till mötes varpå Don sedan brukade säga: "Säg nu 'Okej.'"

Detta brukade modern göra och sedan kunde Don komma ned. Under måltiderna upprepade han något som man uppenbarligen hade sagt till honom ofta. Han sade till sin mor: "Säg 'Ät upp annars får du inga tomater, men äter du inte upp så får du tomater,' eller 'Säg 'Om du dricker upp till dit, kommer jag att skratta och le.'"

Hans mamma var tvungen att ge med sig annars skrek, grät och spände han alla muskler i halsen. Detta var något han kunde upprepa under hela dagen av en eller annan anledning. Han tycktes finna stor glädje i att utstöta ord eller fraser som: "krysantemum", "dahlia, dahlia, dahlia"; "affärer", "trumpetranka", "den högra är på, den vänstra är av", "under ljusa sommarskyars loft." Sådana ovidkommande yttranden var hans normala sätt att uttrycka sig. Det verkade som om han ständigt imiterade vad han hade hört andra säga till honom vid något tillfälle. När han citerade någon använde han de personliga pronomen som personen använt, och han imiterade till och med tonfallet. När han ville att hans mor skulle dra av honom hans sko, sade han: "Dra av din sko." När han ville bada, sade han: "Vill du bada?"

För honom hade ord en specifik, bokstavlig och rigid betydelse. Han verkade oförmögen att generalisera, att överföra ett uttryck till ett liknande föremål eller liknande situation. Om han gjorde så någon gång då och då, var det en ersättning som sedan fick utgöra den enda betydelsen. Således döpte han vattenfärgsflaskor vid namn efter familjen Dionnes femlingar – Annette för blå, Cécile för röd, etc. När han sedan gick igenom en serie färgblandningar, gjorde han på följande sätt: "Annette och Cécile blir lila."

Den talspråkliga uppmaningen "lägg *ner* det" (övers. anm.: *put that down* – egentligen lägg ifrån dig det) innebar för honom att han skulle lägga föremålet på golvet. Han hade ett "mjölkglas" och ett "vattenglas". När han spottade lite mjölk i "vattenglas" blev mjölken därigenom "vitt vatten".

Ordet "ja" betydde länge att han ville att fadern skulle sätta honom på axlarna. Detta hade ett bestämt ursprung. När hans far en gång försökt lära honom säga "ja" och "nej", frågade han honom: "Vill du att jag ska sätta dig på mina axlar?"

Don uttryckte sitt samtycke genom att upprepa frågan bokstavligt, på ett sätt som påminde om ekolali. Hans far sade: "Om du vill det, säg 'ja', om du inte vill det, säg 'nej.'"

Don sade "ja" när han tillfrågades. Men därefter kom "ja" att betyda att han önskade sitta på sin fars axlar.

Han ägnade ingen uppmärksamhet åt personer i omgivningen. När han fördes in i ett rum brydde han sig överhuvudtaget inte om de närvarande personerna utan sökte omedelbart upp föremålet, företrädesvis sådana som man kunde snurra. Han protesterade mot uppmaningar eller handlingar som var omöjliga att ignorera och betraktade dem som ovälkomna intrång. Men han blev aldrig arg på den *person* som störde honom. Han stötte argt bort den *hand* som var i hans väg eller den *fot* som trampade på en av hans klossar, och benämnde vid ett tillfälle foten på klossen som "paraply". När hindret var avlägsnat glömde han hela saken. Han fäste inget avseende vid andra barns närvaro, utan fortsatte med de aktiviteter han helst föredrog och om någon dristade sig till att försöka leka med honom, gick han bara därifrån. Om ett barn tog en leksak från honom tillät han det passivt. Han klottrade i bilderböcker som de andra barnen färglade och drog sig tillbaka eller satte händerna över öronen om de ilsket hotade honom. Hans mor var den enda person som han överhuvudtaget hade någon kontakt med, och till och med hon ägnade all sin tid åt att komma underfund med hur hon skulle få honom att fortsätta leka med henne.

Efter sin hemkomst skickade modern regelbundna redogörelser för hans utveckling. Han lärde sig snabbt att läsa flytande och att spela enkla melodier på piano. I de fall man kunde få hans uppmärksamhet hade han börjat svara på frågor "som kräver ett ja eller nej som svar". Även om han emellanåt började tala om sig själv som "jag" och om den person han tilltalade som "du", fortsatte han under en längre tid att kasta om pronomen. När han exempelvis i februari 1939 snubblade och närapå föll, sade han om sig själv: "Du föll inte omkull."

Han var förbryllad över avvikelser i hur ord stavas. Han ansåg att *bite* bör stavas *bight* för att motsvara stavningen av *light*. Han kunde ägna timmar åt att skriva på svarta tavlan. Hans lek blev mer fantasifull och varierad, även om den hela tiden var tämligen rituell.

En uppföljande kontroll gjordes i maj 1939. Man kunde konstatera att hans uppmärksamhet och koncentration hade förbättrats. Han hade bättre kontakt med sin omgivning och han uppvisade en del omedelbara reaktioner på personer och situationer. Han uttryckte besvikelse när han blev hindrad, krävde mutor som man lovat honom, visade klara tecken på glädje när han fick beröm. På Child Study Home kunde man genom ständiga påminnelser få honom att till viss del anpassa sig till dagliga rutiner och även att handskas med olika föremål på ett mer adekvat sätt. Men han fortsatte samtidigt med att teckna bokstäver i luften med sina fingrar, utstöta ord som "semikolon", "versal", "tolv, tolv", "dödad, dödad", "jag kan sätta ett litet komma eller semikolon", tugga på papper, stoppa mat i håret, kasta ned böcker i toaletten, stoppa ned en nyckel i avloppet, klättra upp på bordet och byrån, få vredesutbrott,

fnissa och viska på ett autistiskt sätt. Han fick tag på en uppslagsbok och lärde sig ungefär femton ord i indexet och upprepade dessa om och om igen. Hans mor fick hjälp med att försöka utveckla hans intressen och att få honom att delta mer i vardagen.

Här följer utdrag från de brev som Donalds mor skickade:

September 1939. Han fortsätter att äta, tvätta sig och klä på sig endast på min uppmaning och med min hjälp. Han blir alltmer påhittig, bygger saker med sina klossar, berättar historier, försöker tvätta bilen, vattnar blommorna med slang, leker affär med livsmedlen i skafferiet, försöker klippa ut bilder med sax. Siffror har fortfarande stor dragningskraft på honom. Även om hans lek definitivt förbättrats, frågar han aldrig efter andra och visar inget intresse när jag talar med honom.

Oktober 1939. (En rektor som är vän till modern har gått med på att Donald på försök ska få börja i första klass på hennes skola). Den första dagen var synnerligen påfrestande, men han uppvisar stora förbättringar för varje dag som går. Don är mycket mer självständig nu och vill göra många saker på egen hand. Han klarar att gå på led, svara på tilltal och är mer beskedlig och lydig. Han berättar aldrig självmant om vad som sker i skolan och har aldrig invändningar mot att gå dit.

November 1939. Jag gjorde ett besök i hans klass i morse och blev förvånad över hur väl han samarbetade och svarade. Han var mycket tyst och lugn och lyssnade på läraren ungefär hälften av tiden. Han varken skriker eller springer omkring, utan sitter på sin plats som de andra barnen. Lärarinnan började skriva på tavlan, vilket omedelbart fängade hans uppmärksamhet. Hon skrev:

BETTY KAN MATA EN FISK.

DON KAN MATA EN FISK.

JERRY KAN MATA EN FISK.

När det var hans tur gick han fram och ringade in sitt namn. Därefter matade han en gulfisk. Därpå fick samtliga barn sin läsebok och han slog upp rätt sida enligt lärarinnans anvisningar och läste på uppmaning. Han svarade även på en fråga om en av bilderna. Ett flertal gånger, när han var belåten, hoppade han upp och ned medan han svarade och en gång skakade han även på huvudet.

Mars 1940. Den största förbättringen jag lagt märke till är att han har en helt annan medvetenhet om saker runt omkring honom. Han pratar mycket mer och ställer många frågor. Det är sällan han självmant berättar om vad som händer i skolan, men om jag ställer ledande frågor, svarar han på dem korrekt. Han leker verkligen med andra barn. En dag engagerade han familjen i en lek som han precis hade lärt sig och

berättade för var och en av oss exakt vad vi skulle göra. Han har blivit något bättre på att äta och på att klara av saker på egen hand.

Mars 1941. Han har förbättrats avsevärt, men de grundläggande svårigheterna finns där fortfarande.

Donald togs in för ny kontroll i april 1941. Han tog ingen notis om uppmaningen att gå in på mottagningen, men han lät sig villigt ledas in. Väl inne kastade han inte så mycket som en blick på de tre närvarande läkarna (två av dem mindes han mycket väl från sina tidigare besök), utan gick omedelbart fram till skrivbordet och började plocka med papper och böcker. Till en början besvarade han frågorna med det stereotypa svaret: "Jag vet inte." Han försåg sig sedan på egen hand med papper och penna och fyllde upp sida efter sida med alfabetets bokstäver och ett fåtal enkla mönster. Han ordnade bokstäverna i två eller tre rader, läste dem i vertikal snarare än horisontell följd och var mycket belåten med resultatet. Emellanåt gav han självmant ifrån sig ett yttrande eller ställde en fråga: "Jag ska stanna på Child Study Home i två dagar." Vid senare tillfälle frågade han: "Var är mamma?"

Han fick då frågan "Vad vill du henne?" och svarade "Jag vill krama henne runt halsen".

Han använde pronomen på ett fullt godtagbart sätt och hans meningar var grammatiskt korrekta. Hans "konversation" bestod till största delen av frågor av tvångsmässig karaktär. Han var outtröttlig när det gällde att hitta på varianter: "Hur många dagar på en vecka, år på ett sekel, timmar på en dag, timmar på en halv dag, veckor på ett sekel, sekel på ett halvt årtusende?" etc.; "Hur många deciliter på en liter, hur många liter för att fylla fyra liter?" Ibland frågade han: "Hur många timmar på en minut, hur många dagar på en timme?" etc. Han såg fundersam ut och ville alltid ha ett svar. Stundtals kompromissade han tillfälligt genom att raskt svara på någon fråga eller uppmaning, men han återvände omedelbart till samma beteende som tidigare. Många av hans svar var av metaforisk natur eller egendomliga i största allmänhet. När man bad honom subtrahera 4 från 10, svarade han: "Jag ska rita en hexagon."

Han var alltså extremt autistisk. Hans relation till människor hade utvecklats endast i ett avseende och det var att han tilltalade dem när han behövde eller önskade veta något. Han tittade aldrig på personen medan han talade och använde sig inte av kommunikativa gester. Även denna form av kontakt upphörde i det ögonblick han fick någon typ av svar på det han frågade efter.

I ett brev från modern skrivet i oktober 1942 kan man läsa:

Don är alltså likgiltig inför mycket av det som händer runtomkring honom. Hans intressen skiftar ofta, men han är alltid uppslukad av något tokigt, ovidkommande ämne. Hans tendens att uppfatta saker bokstavligt är fortfarande mycket påtaglig, han

vill stava ord som de låter och alltid uttala bokstäver på samma sätt. Nyligen har jag lyckats få Don att utföra ett fåtal sysslor här hemma för att tjäna biopengar. Han gillar verklighets filmer nu, men upplever dem inte som sammanhängande berättelser. Han minns dem i den ordning han sett dem. En annan av hans nya hobbies har att göra med gamla nummer av tidningen Time. Han hittade exemplar av det första numret från 8 mars 1923, och har försökt göra en lista över utgivningsdagar för alla efterföljande nummer. Än så länge har han kommit till april 1934. Han har beräknat antal nummer per volym och liknande nonsens.

Fall 2

Frederick W. remitterades 27 maj 1942, vid en ålder av sex år, med läkarens kommentar att hans "adaptiva beteende i sociala sammanhang karakteriseras av såväl aggressivt som tillbakadraget beteende". Hans mor uppgav:

Han har alltid varit självupptagen. Jag kan lämna honom ensam och han roar glatt sig själv, går omkring och sjunger. Jag har aldrig varit med om att han grätit för att få uppmärksamhet. Han har aldrig visat något intresse för att leka kurrageömma, men han kan rulla en boll fram och tillbaka och titta på då hans far rakar sig, hålla fodralet och lägga tillbaka rakkniven, samt sätta på locket på tvålasken. Han har aldrig varit särskilt bra på att leka tillsammans med andra. Han tycker inte om att leka med saker som barn vanligtvis leker med, i synnerhet saker med hjul. Han är rädd för mekaniska föremål och flyr från dem. Tidigare var han rädd för min visp och blir fullständigt vettskrämd av min dammsugare. Hissar är en skräckinjagande upplevelse för honom. Han är även rädd för snurror.

Fram till förra året brydde han sig för det mesta inte om andra människor. När vi hade främmande fäste han ingen större uppmärksamhet vid dem. Han tittade nyfiket på små barn för att sedan gå iväg för sig själv. Han betedde sig mot andra som om de överhuvudtaget inte existerade, till och med sina mor- och farföräldrar. För ungefär ett år sedan började han visa ett ökat intresse för att titta på dem, och han gick till och med fram till dem. Men vanligtvis uppfattas andra som störande. Han knuffar dem ifrån sig. Om andra kommer för nära honom, knuffar han bort dem. Han vill inte att jag rör vid honom eller lägger min arm runt honom, men han kommer fram och tar på mig.

I viss utsträckning föredrar han att allt är sig likt. I en av våra bokhyllor stod tre porslinspjäser i en bestämd ordning. Närhelst denna ordning ändrades, ställde han alltid tillbaka dem i den gamla ordningen. Det kan verka som om han är ointresserad av att prova på nya saker men efter att ha tittat på under en längre stund kan han plötsligt prova. Han vill vara säker på att han gör det korrekt.

Han uttalade åtminstone två ord [”Pappa” och ”Dora”, moderns förnamn] innan han hade fyllt två år. Därefter, mellan 2 och 8 år, uttalade han ord som tycktes komma som en överraskning även för honom själv. Han kunde säga dem en gång och aldrig upprepa dem. Ett av de första ord han sade var ”overaller”. (Föräldrarna förväntade sig aldrig att han skulle svara på någon av deras frågor, och blev vid *ett* tillfälle överraskade när han gav dem ett svar: ”Ja.”). Vid ungefär 2 ½ års ålder började han sjunga. Han kunde tjugo eller trettio sånger, däribland en liten fransk vaggvisa. Under hans fjärde levnadsår försökte jag få honom att be om saker innan han tog dem. Han hade starkare vilja än jag och höll ut längre – han fick inte det han ville men gav aldrig efter. Nu kan han räkna till hundra och läsa siffror, men han visar inget intresse för hur man använder sig av siffrorna i praktiken. Han har stora svårigheter med att lära sig korrekt användning av personliga pronomen. När han fick en present kunde han säga: ”Du säger ”Tack.””

Han bowlar och när han ser kägllorna falla hoppar han förtjust upp och ned.

Frederick föddes 23 maj 1936, med sätesbjudning. Modern hade ”en del njurproblem” och man tillgrepp kejsarsnitt ungefär två veckor innan förväntad nedkomst. Han mädde bra efter födseln och amningen var oproblematiske. Modern erinrade sig att hon aldrig såg honom förbereda sig när hon närmade sig för att plocka upp honom. Han kunde sitta upp vid 7 månaders ålder och kunde gå när han var 18 månader. Han hade haft enstaka förkylningar men inga andra sjukdomar. Försöken att få honom att gå i en förskola misslyckades. ”Antingen drog han sig tillbaka och gömde sig i ett hörn eller också trängde han sig fram till mitten av en grupp och var mycket aggressiv.”

Pojken är enda barnet. Fadern, 44 år, har en universitetsexamen, arbetar som växtpatolog och har rest mycket i samband med sitt arbete. Han är tålmodig, lätt tvångsmässig och jämn till humöret. Som barn började han tala ”sent” och var klen, förmodligen ”på grund av vitaminbrist i den afrikanska maten”. Modern, 40 år, har en högskoleexamen och har arbetat som läkarsekreterare, inköpare, ledare för sekreterarutbildningen på en flickskola samt historielärare vid ett tillfälle. Hon beskrivs vara vid god hälsa och jämn till humöret.

Farfadern organiserade läkarhjälp i Afrika, studerade tropisk medicin i England, blev en auktoritet vad det gäller manganbrytning i Brasilien, var samtidigt dekan på en medicinsk fakultet och chef för ett konstmuseum i en amerikansk stad, samt är listad under två olika namn i uppslagsboken *Who's who?* Han försvann 1911 och hans vistelseort förblev okänd i tjugofem år. Det uppdagades sedan att han hade begett sig till Europa för att gifta sig med en romanförfattarinna, utan att ta ut skilsmässa från sin första fru. Familjen betraktar honom som ”en mycket stark person och lysande begåvning, som ville göra så mycket gott som möjligt”.

Farmodern beskrivs som "sinnebilden för en tvättakta missionär, tämligen dominerande och svår att komma överens med, och utför för närvarande pionjärbete i södern på en skola för bergsbestigare".

Fadern är det andra av fem barn. Den äldsta i syskonskaran är en välkänd tidningsman och författare till en bästsäljare. En gift syster, "överspänd och mycket försigkommen", är sångerska. Närmast följer en bror som skriver för äventyrstidskrifter. Den yngste, en målare, författare och radiokommentator, "började inte tala förrän han var ungefär 6 år", och de första ord han sade lär ha varit: "När ett lejon inte kan tala kan det vissla."

Modern sade om sina släktingar: "De är helt vanliga människor." Hennes familj är bosatt i en stad i Wisconsin där fadern är bankdirektör. Hennes mor har "ett visst intresse" för församlingsarbete och hennes tre systrar, samtliga yngre än hon själv, är vanliga husmödrar.

Frederick togs in på Harriet Lane Home den 27 maj 1942. Han föreföll vara välnärd. Hans huvud hade en omkrets av 53 cm, hans bröstorg 56 cm och hans mage 53 cm. Hans bakhuvud och frontala regioner var påtagligt framträdande. I sin vänstra armhåla hade han en övertalig bröstvärta. Reflexerna var långsamma. Alla andra undersökningar, inklusive laboratorie- och röntgenundersökningar av hans huvud, visade inga avvikelser förutom att han hade stora och jämna tonsiller.

Han leddes in på läkarmottagningen av en sjuksköterska, som därefter lämnade rummet. Han ansiktsuttryck var spant, något ängsligt, och han gav ett intelligent intryck. Han gick omkring planlöst en liten stund, utan några tecken på att han var medveten om de tre vuxnas närvaro. Han satte sig sedan ned i soffan, utstötte obegripliga ljud och lade sig plötsligt ned med ett drömligt leende. När han överhuvudtaget gav något gensvar på frågor eller uppmaningar, gjorde han det genom att upprepa dem på ett sätt som påminde om ekolali. Det mest påfallande i hans beteende var den påtagliga skillnaden i hur han reagerade på föremål jämfört med människor. Föremål fångade honom lätt och han uppvisade god uppmärksamhet och uthållighet när han lekte med dem. Människor, däremot, verkade han betrakta som ovälkomna inkräktare som han ägnade minsta möjliga uppmärksamhet. När man tvingade honom att svara, gjorde han det snabbt och försjönk sedan snabbt i sitt föremål. När man höll fram en hand framför honom, så att han omöjligt kunde strunta i den, lekte han med den en kort stund som om den vore ett föremål. Han blåste ut en tändsticka med ett belåtet leende, men tittade inte upp på personen som hade tänt tändstickan. När en fjärde person kom in i rummet, drog han sig bakom bokhyllan i några minuter, sade "jag vill inte ha dig", viftade bort vederbörande och fortsatte sedan sin lek utan att ägna denna eller någon annan person någon ytterligare uppmärksamhet.

Testresultaten (Grace Arthur performance-skala) var svåra att bedöma på grund av bristande samarbete. Bäst resultat hade han på Séguins formbräda (snabbaste tid var

58 sekunder). På pusslet med ett sto och ett föl verkade han uteslutande utgå från formen då det inte verkade spela någon roll om bitarna låg upp och ned. Han slutförde triangeln, men inte rektangeln. Han visade god uthållighet och koncentration när det gäller samtliga formbrädor och han arbetade självmant och intresserat. Mellan testerna gick han omkring i rummet och undersökte olika föremål eller rotade i papperskorgen, utan att fästa avseende vid de närvarande personerna. Han gav ofta ifrån sig sugande läten och pussade då och då ovansidan av sin hand. Han blev fascinerad av formbrädans cirkel, rullade den på skrivbordet och försökte, med viss framgång, fånga den precis innan den rullade ned från bordet.

Frederick skrevs in på Devereux Schools 26 september 1942.

Fall 3

Richard M. Remitterades till Johns Hopkins sjukhus 5 februari 1941, vid en ålder av 3 år och 3 månader, på grund av misstänkt dövhet eftersom han inte talade eller svarade på frågor. Efter hans intagning gjorde allmänläkaren följande observation:

Barnet tycks vara tämligen intelligent, leker med leksakerna i sin säng och uppvisar en åldersadekvat nyfikenhet på de instrument som används vid undersökningen. Han verkar ganska självupptagen i sin lek. Det är svårt att med någon säkerhet fastslå om han hör eller inte, men det verkar som att han gör det. Han lyder uppmaningar som "sitt upp" eller "ligg ned", även då han inte ser den som talar. Han ägnar samtal i sin närhet någon uppmärksamhet, och även om han ger ifrån sig läten uttalar han inga igenkännliga ord.

Hans mor hade med sig omfattande anteckningar, vilka vittnade om en tvångsmässig upptagenhet av detaljer och en tendens att göra allsköns egendomliga tolkningar av barnets uppträdande. Hon iakttog (och antecknade) varje gest och varje "blick" i ett försök att utröna deras specifika innebörd, och beslutade sig till slut för en bestämd, emellanåt mycket långsökt förklaring. Detta resulterade i att hennes samlade redogörelse, trots att den var ytterst noggrann och rikt exemplifierad, på det hela taget avslöjade mer om henne och hennes syn på vad som hade hänt i varje situation, än av vad som verkligen hade skett.

Richards far är professor i skogsvetenskap på ett universitet i Södern. Han är helt uppslukad av sitt arbete, så till den milda grad att det resulterat i ett nästan obefintligt socialt umgänge. Modern har en högskoleexamen. Morfadern är läkare och övriga i familjen på båda sidor är intelligenta och akademiskt utbildade personer. Richards 31 månader yngre bror beskrivs som ett normalt, välutvecklat barn.

Richard föddes den 17 november 1937. Graviditet och förlossning var normala. Han satt upp vid 8 månaders ålder och gick när han var 1 år. Hans mor började "träna" honom

redan när han var 8 veckor gammal och gav honom ett stolpiller varje morgon "så att hans tarmar skulle gå som ett urverk". När modern jämförde sina två barn erinrade hon sig att medan det yngre barnet hade förberett sin kroppshållning innan han skulle tas upp, hade inte Richard visat med vare sig ansiktsuttryck eller kroppshållning att han var förberedd, och han hade även underlåtit att anpassa sin kropp när hon eller sjuksköterskan höll honom. Han åt fullt tillräckligt och fortsatte växa tillfredsställande. Omedelbart efter en smittkoppsvaccinering vid 12 månader fick han diarré och feber, vilket han återhämtade sig från på knappt en vecka.

I september 1940 kommenterade modern Richards underlåtenhet att prata i sina anteckningar:

Jag är osäker på när exakt han slutade imitera ordljud. Det verkar som om han gradvis gått tillbaka mentalt under de senaste två åren. Vi har tänkt att det berott på att han inte velat avslöja vad som rör sig i hans huvud, fast vi trodde att det fanns där inne hela tiden. Det är därför oroväckande när han nu ger ifrån sig så många ljud, eftersom det är uppenbart att han inte kan prata. Innan trodde jag att han kunde om han bara ville. Han gav intryck av att besitta en tyst kunskap ... Det är både underligt och oroväckande att det är så svårt att fånga hans uppmärksamhet.

Vid läkarundersökningen konstaterade man att Richard var vid god hälsa förutom att han hade stora tonsiller och polyper, vilka avlägsnades den 8 februari 1941. Omkretsen på hans huvud var 54,5 cm. Hans elektroencefalogram var normalt.

Han lät sig villigt ledas in på läkarmottagningen och började med detsamma aktivt leka med leksakerna, men ägnade inte personerna i rummet någon uppmärksamhet. Emellanåt tittade han upp på väggarna, log och gav ifrån sig korta kraftfulla stackatoljud: "Ee! Ee! Ee!" Han lydde sin mor när hon verbalt och via gester uppmanade honom att ta av sig tofflorna. När en annan person gav honom samma uppmaning, denna gång utan gester, upprepade han den ursprungliga uppmaningen och tog återigen av sig sina tofflor (vilka han under den mellanliggande tiden satt på sig igen). Han gjorde bra ifrån sig på den ej roterade formbrädan, men inte på den roterade formbrädan.

Richard undersöktes på nytt då han var 4 år och 4 månader. Han hade vuxit till sig avsevärt och gått upp i vikt. När man började leda honom mot undersökningsrummet, skrek han och skapade stor uppståndelse, men när han väl gav efter följde han villigt med. Han började omedelbart släcka och tända ljuset. Han visade inget intresse för den som undersökte honom eller för någon annan, men han fångslades av en liten ask som han kastade som om den vore en boll.

När han var 4 år och 11 månader var hans första handling när han kom in på mottagningen (eller något annat rum) att släcka och tända ljuset. Han klättrade upp på en stol

och från stolen upp på skrivbordet för att nå strömbrytaren till vägglampan. Han kommunicerade inte vad han ville, men blev rasande tills modern hade listat ut vad han ville och tillgodosett hans önskemål. Han hade ingen kontakt med andra människor, vilka han otvivelaktigt betraktade som störande om de tilltalade honom eller på annat sätt försökte få hans uppmärksamhet.

Modern upplevde att hon inte längre klarade av honom och han placerades i ett fosterhem nära Annapolis hos en kvinna som visat en anmärkningsvärd förmåga att handskas med besvärliga barn. Nyligen hörde denna kvinna honom tydligt säga sina första begripliga ord. De var: "God natt."

Fall 4

Paul G. remitterades i mars 1941, vid en ålder av 5 år, för psykometrisk bedömning av vad som troddes vara ett svårt förståndshandikapp. Han hade gått på en privat förskola, där hans osammanhängande tal, oförmåga att anpassa sig och hans benägenhet att reagera med vredesutbrott varje gång man störde honom, skapade ett intryck av att han var sinnesslö.

Paul, som var enda barnet, hade kommit hit från England tillsammans med sin mor när han var nästan 2 år. Fadern, som är gruvingenjör och för närvarande förmodas bo i Australien, lämnade sin fru kort dessförinnan efter flera års olyckligt äktenskap. Modern, som förmodligen har en högskoleexamen, är en rastlös, labil och lättretlig kvinna som gav en vag och tydligt motsägelsefull bild av familjens bakgrund och barnets utveckling. Hon ägnade stor tid åt att betona och exemplifiera sina försök att göra Paul begåvad genom att lära honom dikter och sånger utantill. När han var 8 år kunde han texten till inte mindre än trettiosju sånger och åtskilliga barnramsor.

Han föddes under normala förhållanden. Han kräktes en hel del under sitt första levnadsår och modersmjölk ersättnings ändrades ofta utan framgång. Han slutade kräkas när han började med fast föda. Han fick tänder, höll upp huvudet, satt upp, gick och fick kontroll över tarm och blåsa vid normal ålder. Han hade mässlingen, vattkoppor och kikhosta utan komplikationer. Hans tonsiller togs bort när han var 3 år. Vid läkarundersökningen var förhudsförträngning den enda avvikelser från en annars god hälsa.

Följande egenskaper framkom under observationer vid hans besök på kliniken, under fem veckors vistelse på ett pensionat och under några dagars vistelse på sjukhuset.

Paul var ett slankt, välbyggt och attraktivt barn vars ansikte gav ett intelligent och livligt intryck. Han hade bra fingerfärdighet. Han svarade sällan på någon form av tilltal, inte ens när man tilltalade honom vid namn. Vid ett tillfälle plockade han på uppmaning

upp en kloss från golvet. Vid ett annat tillfälle kopierade han en cirkel genast efter det att man hade ritat den när han såg på. Ibland fick ett eftertryckligt "Låt bli!" honom att avbryta sin aktivitet för stunden. Men vanligtvis när man tilltalade honom, fortsatte han med vad än han sysslade med som om inget hade sagts. Likväl upplevde man aldrig att han var olydig eller motsträvig med vilje. Han var så påtagligt frånvarande att yttrandena inte nådde honom. Han var alltid helt upptagen med någonting och föreföll vara fullt tillfredsställd, såvida man inte gjorde ett enträget försök att ingripa i hans självvalda aktivitet. Då försökte han först otåligt dra sig undan och om detta inte lyckades fick han ett vredesutbrott och började sparka och skrika.

Hans relation till människor och hans relation till föremål skilde sig markant åt. När han kom in ett rum gick han omedelbart fram till olika föremål och använde dem på ett adekvat sätt. Han var inte destruktiv och behandlade föremålen med omsorg och till och med tillgivenhet. Han tog en penna och klottrade på ett papper som han hittat på bordet. Han öppnade en låda, plockade fram en leksakstelefon och sjöng gång på gång "Han vill ha telefonen" samtidigt som han gick runt i rummet med telefonen i korrekt position. Han fick tag i en sax och klippte tålmodigt och skickligt en bit papper i små bitar, medan han sjöng frasen "klippa papper" flera gånger. Han plockade upp ett leksakslok, höll upp det i luften och sprang runt i rummet, medan han gång på gång sjöng "loket flyger". Samtidigt som dessa yttranden, alltid uttalade med samma tonfall, hade en tydlig koppling till hans handlingar, gav han även ifrån sig andra utrop som inte kunde kopplas till den aktuella situationen. Här följer några exempel: "Människorna på hotellet", "Skadade du ditt ben?" "Godiset är helt slut, godiset är tomt", "Du kommer att trilla av cykeln och slå i ditt huvud." En del av dessa utrop gick tveklöst att spåra till tidigare upplevelser. Han hade för vana att nästan varje dag säga: "Kasta inte ut hunden från balkongen." Hans mor erinrade sig att hon gett honom denna uppmaning en gång, och syftat på en leksakshund, när de ännu bodde kvar i England. Vid åsynen av en stekpanna utropade han undantagslöst: "Imse-spindel." Modern mindes att denna specifika association hade börjat när han var 2 år och hon hade tappat en stekpanna samtidigt som hon hade läst barnramsan "Imse, vimse spindel" för honom. Han hade en förkärlek för att upprepa varningar för olika former av skador mot kroppen och dessa utgjorde en betydande del av alla hans yttranden.

Ingen av dessa fraser yttrades i kommunikativt syfte. Han hade inga känslomässigt band till andra människor. Han uppträdde som om människor inte betydde något eller ens existerade. Det spelade ingen roll huruvida man talade till honom i en vänlig eller sträng ton. Han tittade aldrig upp på människors ansikten. När han överhuvudtaget hade något samröre med människor, behandlade han dem, eller snarare delar av dem, som om de vore föremål. Han kunde använda en hand i syfte att bli ledd. Under lek kunde han stänga sin mor med huvudet, på samma sätt som han vid andra tillfällen stängade en kudde. Han lät husmoderns händer klä på honom, men ägnade inte henne minsta uppmärksamhet. När han var med andra barn ignorerade han dem och fokuserade på deras leksaker i stället.

Hans uttal var tydligt och han hade ett bra ordförråd. Hans meningsbyggnad var tillfredsställande, med ett viktigt undantag. Han använde aldrig pronomen i första person, inte heller hänvisade han till sig själv som Paul. Alla uttalanden som rörde honom själv uttrycktes i andra person, som till exempel ordagranna upprepningar av sådant man tidigare sagt till honom. En önskan om godis blev till: "Du vill ha godis." Han kunde dra undan sin hand från ett varmt element och säga: "Du gör dig illa." Emellanåt upprepade han på ett papegojliknande sätt saker man sagt till honom.

Formella test kunde inte genomföras, men det rädde aldrig några tvivel om att man inte kunde betrakta honom som sinnesslö i vanlig bemärkelse. Efter att ha hört husmor be en bordsbön tre gånger, kunde han upprepa den felfritt och han minns den fortfarande. Han kunde räkna och namnge färger. Han lärde sig snabbt att identifiera sina favoriter bland en trave med grammofonskivor och visste hur man lägger på dem och spelar dem.

Hans husmor redogjorde för ett flertal observationer som skvallrade om ett tvångsmässigt beteende. Han onanerade ofta helt otvunget. Han sprang runt i cirklar och utstötte fraser på ett extasliknande sätt. Han tog en liten filt och fortsatte skaka den, medan han med förtjusning ropade: "Ee! Ee!" Han kunde fortsätta på detta vis under lång tid och blev mycket irriterad om han blev störd. Allt det som nämnts och mycket utöver det var inte bara upprepningar utan sådant som återkom dag efter dag med nästan fotografisk överensstämmelse.

Fall 5

Barbara K. remitterades i februari 1942, vid en ålder av 8 år och 3 månader. Bland hennes fars anteckningar kunde man läsa:

Första barnet, fött under normala förhållanden 30 oktober 1933. Hon åt mycket dåligt och fick flaska efter ungefär en vecka. Hon slutade inta all slags föda när hon var 3 månader varpå hon sondmatades fem gånger om dagen till dess att hon var 1 år. Då började hon äta, men under stora svårigheter till dess att hon var ungefär 18 månader. Sedan dess har hon ätit duktigt och tycker om att experimentera med mat och smaker. Nuförtiden tycker hon även om att laga mat.

Normalt ordförråd vid 2 års ålder, men alltid långsam när det gällde att bilda mening av ord. Hon har en enastående förmåga att stava och läsa och hon skriver bra, men har alltså svårigheter att uttrycka sig verbalt. Skrivspråket har hjälpt henne med det verbala. Klarar inte aritmetik, förutom som en minnesprestation.

Repetitiva tendenser som yngre och nuförtiden tvångsmässig: håller saker i sina händer, tar med sig saker i sängen, upprepar fraser, uppslukas av en tanke, ett spel,

etc., fortsätter in absurdum och går sedan över till något annat. Hon brukade säga "du" om sig själv och "jag" om sin mor eller mig när hon pratade, som om hon sade saker på det sätt vi skulle säga dem till henne.

Mycket timid, rädd för föremål som kan skifta natur, vinden, stora djur, etc. För det mesta passiv, men emellanåt envist passiv. Uppmärksam i sådan utsträckning att man undrar om hon överhuvudtaget hör något. (Det gör hon!) Ingen tävlingsmänniska, önskar inte behaga sin lärare. Även om hon skulle veta mer om något än alla sina klasskamrater, visar hon det inte utan sitter bara tyst och lyssnar kanske inte ens.

Hon var omtyckt av de andra på lägret förra sommaren. Där lärde hon sig simma och hon rör sig smidigt i vattnet (har alltid verkat klumpig i sina rörelser tidigare). Hon betvingade även sin rädsla för ponnyer. Hon lekte bäst med barn i 5-årsåldern. På lägret blev hon sjuk på grund av vitaminbrist och näringsbrist, men uttryckte nästan inga verbala klagomål.

Barbaras far är en framstående psykiatriker. Hennes mor är en välutbildad och godhjärtad kvinna. En yngre bror, född 1937, är vid god hälsa, uppmärksam och välutvecklad.

Barbara "tog i hand" på uppmaning (erbjöd den vänstra när hon kom, den högra när hon gick) endast genom att höja en slapp hand i ungefärlig riktning mot undersökarens utsträckta hand. Rörelsen hade definitivt inte karaktären av en hälsning. Hon uppvisade inga tecken på någon slags känslomässig kontakt under intervjun. Ett nålstick resulterade i att hon drog tillbaka sin hand, kastade en ängslig blick på nålen (inte på undersökaren) och yttrade ordet "Ont!" utan att rikta sig till någon särskild person.

Hon visade inget intresse för testen. Principen bakom testen, att dela en upplevelse eller situation, tycktes främmande för henne. Hon sköt fram sin tunga och lekte med sin hand som om den vore en leksak. Om en penna i skrivbordets pennställ som hon blev förtjust i sade hon: "Penna som denna hemma." När hon sedan såg en blyertspenna, frågade hon: "Får jag ta med den hem?"

Även när man talade om för henne att hon fick det, gjorde hon ingen ansats att ta den. Man gav till och med blyertspennan till henne, men hon sköt bara undan den och sade: "Det är inte min penna."

Hon gjorde likadant upprepade gånger ifråga om andra föremål. Hon sade flera gånger: "Låt oss träffa mor" (som satt i väntrummet).

Hennes läsförmåga var god och hon klarade av Binet-skalans brandberättelse för 10-åringar på 33 sekunder utan felaktigheter, men kunde inte ur minnet återge något av det hon läst. På Binet-skalans bilder såg hon inte (eller redogjorde åtminstone inte för) någon handling eller koppling mellan de enskilda bilderna, vilka hon inte hade några svårigheter att räkna upp. Hon kunde skriva läsligt. Hennes teckningar (man, hus, katt sittandes på sex ben, pumplokomotiv) var fantasilösa och stereotypa. Hon använde sin högra hand för att skriva med och sin vänstra för allt annat. Hon var vänsterfotad och högerögd.

Hon kunde veckans alla dagar. Hon började namnge dem "lördag, söndag, måndag", sade sedan "du går i skolan" (med hänvisning till "måndag") och slutade därpå som om arbetet var slutfört.

Under samtliga övningar, som hon i princip underkastade sig automatiskt (visserligen ofta efter flera upprepningar av frågan eller uppmaningen) klottrade hon ord på eget bevåg: "apelsiner", "citroner", "bananer", "vindruvor", "körsbär", "äpplen", "aprikoser", "mandariner", "grapefrukt", "vattenmelonsaft". Orden gick ibland in i varandra och det var uppenbart att de inte var ämnade att läsas av andra.

Hon avbröt ofta konversationer som pågick runtomkring henne med hänvisningar till "lastbilar" och "transporter," vilket – enligt hennes far – hade tagit upp hennes tankar under en ganska lång tid. Hon kunde till exempel säga: "Jag såg en lastbil", "Jag såg en transport när jag gick till skolan."

Hennes mor kommenterade: "Hon fascinerar av utskjutande föremål, som till exempel fabriksskorstenar eller pendlar." Hennes far hade tidigare uppgett: "Har nyligen börjat visa intresse för sådant som rör det sexuella, vill se på när vi badar, ett tvångsmässigt intresse för toaletter."

Barbara placerades på Devereux Schools, där hon gör vissa framsteg när det gäller att lära sig ha kontakt med andra.

Fall 6

Virginia S., född den 13 september 1931, har vistats på en skola för sinnesslöa sedan 1936, med undantag för en månad i 1938, då hon på försök skrevs in på en skola för döva "eftersom tillfälle för utbildning gavs". Dr. Esther L. Richards, som träffade henne flera gånger, insåg att hon varken var döv eller sinnesslö och skrev följande i maj 1941:

Virginia sticker ut (på skolan för sinnesslöa) då hon är mycket annorlunda de andra barnen. Hon är propert klädd och välvårdad, leker inte med andra barn, och förefaller inte vara döv utifrån de preliminära test vi genomfört. Hon pratar däremot inte. Barnet kan roa sig självt i timmar genom att lägga pussel och fortsätter med det tills

pusslen är lagda. Jag har sett henne sitta med en ask fylld med bitar från två pussel där hon gradvis sorterat bitarna i respektive pussel. Alla resultat sammantaget pekar mot en medfödd avvikelse, vilken verkar handla mer om en avvikelse i personlighet än om en organisk defekt.

Virginia är den yngre av två syskon och dotter till en psykiatriker. Hon sade om sig själv (i december 1941): "Jag har aldrig tyckt om barn, troligen en reaktion från min sida på begränsad rörlighet (resor), de små avbrotten och allt stöj."

Om Virginias mor hade maken följande att säga: "Hon är så långt ifrån en modersgestalt man kan komma. Hennes inställning (gentemot barn) påminner mer om den man har mot dockor och sällskapsdjur."

När Virginias fem år äldre bror Philip remitterades till oss på grund av svår stamning vid 15 års ålder, brast han i gråt och snyftade när han tillfrågades hur det var hemma. "Den enda gång min far någonsin har haft någonting med mig att göra, var när han skällde på mig för att jag gjort något dumt."

Hans mor hade ännu sämre kontakt med honom. Han kände att han hela sitt liv hade levt i "en kylig atmosfär" med två otillgängliga främlingar.

I augusti 1938 observerade psykologen på skolan för sinnesslöa att Virginia reagerade på ljud, när någon ropade hennes namn samt uppmaningen "Titta!"

Hon ägnar ingen uppmärksamhet åt vad man säger till henne, men hon förstår snabbt vad som förväntas av henne. Hon har en god urskillningsförmåga, och visar prov på omtänksamhet och noggrannhet.

På de ickeverbala delarna av Binet-skalan och Merrill-Palmer-skalan kunde man mäta hennes IQ till 94. Psykologen kommenterade:

Utan tvekan är hennes intelligens högre än så ... Hon är tystlåten, allvarlig och behärskad. Inte en gång har jag sett henne le. Hon drar sig tillbaka in i sig själv och isolerar sig från andra. Hon tycks leva i sin egen värld, omedveten om allt förutom det som för tillfället fångat hennes intresse. Hon är mestadels självständig och oberoende. När andra kränker hennes integritet, tolererar hon det likgiltigt. Hon uppvisade inga tecken på vänskaplighet eller intresse för andra. Å andra sidan tycker hon mycket om att handskas med föremål och visar då prov på både fantasi och initiativ. Vanligtvis ger hon inga uttryck för tillgivenhet.

Psykologens anteckningar, oktober 1939. Idag verkade Virginia mycket mer hemmastadd på mottagningen. Hon kom ihåg (efter över ett år) var leksakerna förvarades och plockade själv fram dem. Det gick inte att övertala henne att delta i

testrutinerna och hon inväntade inte anvisningar i de fall de behövdes. Snabba och precisa rörelser. Prövar sig fram och är insiktsfull. Mycket få onödiga rörelser. Omedelbar omtestning reducerar både tiden och felaktiga svar med över hälften. Hon är oftast fullständigt omedveten om allt förutom det som för tillfället upptar hennes uppmärksamhet.

Januari 1940. Hon är mestadels tyst eftersom hon alltid har arbetat och lekt ensam. Hon har inte varit motsträvig eller gett upphov till några särskilda bekymmer. Under gruppaktiviteterna blir hon snabbt rastlös, skruvar på sig och vill gå iväg för att stilla sin nyfikenhet på något på annat håll. Hon ger ifrån sig vokala ljud och skriker till om ett annat barn i alltför hög grad tystar ner eller motarbetar henne. Hon nynnar för sig själv och i december hörde jag henne nynna en julhymn helt felfritt medan hon klistrade pappersremsor.

Juni 1940. Flickorna på skolan har meddelat att Virginia säger en del ord när hon är vid stugan. De minns att hon gillar godis och hon säger "choklad", "marshmallow", dessutom "mamma" och "barn".

Vid en uppföljning 11 oktober 1942, var Virginia en lång, smal och mycket elegant klädd 11-årig flicka. När man kallade på henne reagerade hon genom att ställa sig upp och komma närmare, utan att titta upp på den person som kallat på henne. Hon stod där bara likgiltigt och stirrade rakt ut i tomma intet. Emellanåt, när hon svarade på frågor, muttrade hon: "Mamma, barn." När Virginia satt med en grupp barn som samlats runt pianot för att sjunga, verkade hon vara omedveten om vad som pågick och tycktes djupt försjunken i sig själv. När barnen sedan slutade sjunga verkade det som om hon inte tog någon notis om det. Hon ändrade inte ställning när gruppen skingrades och hon föreföll omedveten om det förändrade scenariot. Hon hade en intelligent uppsyn, men hennes blick var tom.

Fall 7

Herbert B. remitterades 5 februari 1941, vid en ålder av 3 år och 2 månader. Han förmodades vara svårt efterbliven ifråga om intelligensutveckling. Man fann inga fysiska avvikelser, bortsett från ej nedvandrade testiklar. Hans elektroencefalogram var normalt.

Herbert föddes med kejsarsnitt 16 november 1937, två veckor innan beräknad nedkomst. Hans vikt vid födseln var drygt 2 800 gram. Han kräktes upp all mat fram till att han var 3 månader. Kräkningarna upphörde nästan abrupt och därefter, bortsett från enstaka uppstötningar, fortskred ätandet på ett tillfredsställande sätt. Enligt hans mor var han "alltid långsam och tystlåten". För en tid förmodades han vara döv eftersom "han inte förändrade ansiktsuttryck när man tilltalade honom eller när han vistades i närheten av andra människor. Han försökte heller aldrig tala eller forma ord".

Han kunde hålla upp sitt huvud när han var 4 månader och han kunde sitta när han var 8 månader, men han försökte inte gå förrän han var 2 år, då han plötsligt "började gå utan att först krypa eller ta hjälp av stolar". Han vägrade envist att inta vätska från något annat än ett kärl helt i glas. När han en gång var inlagd på sjukhus gick det tre dagar utan att han drack eftersom man där fick vätska serverad i tennkoppar. Han var "fruktansvärt rädd för rinnande vatten, gasbrännare och många andra saker". Alla förändringar av invanda mönster gjorde honom upprörd: "Om han lägger märke till att något har förändrats blir han väldigt kinkig och gråter." Själv gillade han att dra ned rullgardiner och sedan släppa upp dem, riva kartonger i småbitar och sedan leka med bitarna i timmar, samt öppna och stänga dörrar.

Herberts föräldrar separerade kort efter hans födsel. Hans far, som är psykiatriker, beskrivs som "en sällsynt intelligent man, känslig, rastlös, introspektiv, tar sig själv på största allvar, ointresserad av människor, sluter sig för det mesta mot omvärlden, periodvis alkoholmissbrukare". Modern, som är läkare, beskriver sig själv som "handlingskraftig och utåtriktad, tycker om människor och barn, men har en oförmåga att förstå deras problem och tycker det är mycket lättare att acceptera människor för vilka de är än att förstå dem". Herbert är det yngsta av tre barn. Det mellersta barnet är en normal pojke vid god hälsa. Det äldsta barnet, Dorothy, född i juni 1934, efter en trettiosex timmar lång och svår förlossning, föreföll uppmärksam och öppen som spädbarn och kunde säga många ord vid 18 månaders ålder, men mot slutet av det andra året "skedde ingen direkt utveckling av relationerna till lekkamrater eller kontakten med andra människor". Hon ville bli lämnad ifred, dansade runt i cirklar, gjorde egendomliga läten med sin mun och *brydde sig överhuvudtaget inte om människor* förutom sin mor, som hon klamrade sig fast vid "i panik". (Hennes far avskydde henne öppet.) "Hennes tal var mycket torftigt och hon var fullständigt oförmögen att uttrycka sina tankar. Hon hade *svårigheter med pronomen* och kunde upprepa 'du' och 'jag' istället för att använda dem på korrekt sätt." Hon förklarades först vara sinnesslö, därefter schizofren, men efter att föräldrarna separerat (barnen stannade hos sin mor) "blommade hon ut". Hon går nu i skolan och gör goda framsteg. Hon talar bra, har en IQ på 108 och även om hon är känslig och relativt ängslig så är hon intresserad av människor och kommer tämligen väl överens med dem.

När Herbert undersöktes vid sitt första besök, hade han en synnerligen intelligent uppsyn och god motorik. Han uppvisade, inom vissa gränser, en häpnadsväckande målmedvetenhet när det gällde att uppnå självvalda mål. Bland en mängd klossar insåg hans omedelbart vilka som var fastlimmade vid brädan och vilka som var lösa. Han kunde bygga ett torn av klossar lika skickligt och högt som vilket barn som helst i samma ålder eller till och med äldre. Det gick inte att avleda hans uppmärksamhet från en självvald sysselsättning. Han blev irriterad varje gång man störde honom, knuffade bort inkräktare (utan att titta på dem) eller skrek när knuffandet inte hade någon effekt.

En uppföljning gjordes när han var 4 år och 7 månader, och ytterligare en när han var 5 år och 2 månader. Han talade fortfarande inte vid dessa tillfällen. Båda gångerna gick han in på mottagningen utan att ägna de närvarande personerna minsta uppmärksamhet. Han tog fram Séguins formbräda och började genast placera bitarna på rätt plats varpå han snabbt och fingerfärdigt tog bort dem igen. När man störde honom gnällde han otåligt. Han lade direkt märke till när en bit hade avlägsnats i smyg och blev mycket upprörd, men glömde det omgående när biten lades tillbaka på samma plats. Han blev upprörd när formbrädan togs bort och när han till slut lugnat ned sig hoppade han tidvis upp och ned på soffan med ett hänryckt ansiktsuttryck. Han reagerade inte när man kallade på honom eller på någon form av tilltal. Han var fullständigt försjunken i vad han än gjorde. Han log aldrig. Ibland gav han ifrån sig oartikulerade ljud i en enformig ton. Vid ett tillfälle strök han ömsint sin mors ben och vidrörde det med sina läppar. Mycket ofta förde han klossar eller andra föremål till sina läppar. Han uppvisade ett i det närmaste identiskt beteende under de två besöken, med det stora undantaget att han vid 4 års ålder visade ångslan och ryggade tillbaka när en tändsticka tändes, medan han vid 5 års ålder reagerade genom att hänfört hoppa upp och ned.

Fall 8

Alfred L. kom med sin mamma i november 1935 då han var 3 ½ år. Orsaken var följande:

Han har gradvis börjat utveckla ett specialintresse som fullständigt dominerar hans aktiviteter under dagen. Så länge det intresset finns kvar talar han sällan om något annat, han går omkring och surar när han inte får hänge sig åt det (genom att antingen se det, komma i kontakt med det eller rita bilder av det) och det är svårt att få hans uppmärksamhet på grund av denna upptagenhet ... Det finns även ett problem med att han är överdrivet fäst vid föremål och inte har utvecklat en normal grad av social medvetenhet.

Alfred föddes i maj 1932, tre veckor för tidigt. Under de två första månaderna "var modersmjölksersättningen ett bekymmer, men därefter ökade han snabbt i vikt och kom att bli ett ovanligt stort och kraftigt spädbarn". Han satt upp när han var 5 månader och gick när han var 14 månader.

Språket utvecklades långsamt och han verkade inte ha något intresse av att lära sig tala. Han berättar sällan om vad han gör. Han förväxlar alltjämt pronomen. Han ställer aldrig frågor i form av en fråga (med korrekt tonfall). Sedan han börjat prata kan man märka en tendens att han upprepar ord eller yttranden om och om igen. Han säger nästan aldrig en mening utan att upprepa den. När han tittade på en bild igår, sade han flera gånger: "Några kor som står i vattnet." Vi slutade räkna vid femtio

upprepningar. Han avbröt efter ytterligare ett flertal upprepningar och lite senare började han om igen och igen.

Han var mycket "ängslig":

Han går omkring och surar när brödet sätts in i ugnen för att rostas och är rädd för att det ska bli bränt och förstört. Han blir upprörd när solen går ned. Han blir upprörd över att månen inte alltid syns på himlen om natten. Han föredrar att leka ensam och kliver ned från lekredskapen så snart andra barn närmar sig. Han tycker om att tillverka saker av stora lådor (kärror till exempel) och ogillar att någon lägger sig i eller stör.

När man med hjälp av en mekanisk anordning hindrade honom från att suga på tummen upphörde han med det och började istället stoppa olika föremål i munnen. Vid flera tillfällen fann man småsten i hans avföring. Strax innan han skulle fylla två år svalde han bomull från en påskhare. Han andades även in en del av bomullen vilket nödvändiggjorde en trakeotomi. Ett par månader senare svalde han fotogen "utan negativa följder".

Alfred var enda barnet. Hans far, som var 30 år när Alfred föddes, "drar inte jämt med andra, är misstänksam, lättsärad, blir lätt arg, måste släpas med på besök till vänner och ägnar all sin fritid åt att läsa, fiska och att sköta trädgården". Han är apotekare och har en examen i juridik. Modern, som är i samma ålder, är en "klinisk psykolog", mycket tvångsmässig och ängslig. Faderns föräldrar dog tidigt och han adopterades av en präst. Morfadern, en psykolog, var svårt tvångsmässig, hade talrika tics och hemföll åt "upprepad handtvättning, tvångstankar och rädsla för att vara ensam eller få en hjärtattack". Mormodern var "en person av ängslig och explosiv natur, som hade hållit offentliga tal, gett ut ett flertal böcker, lade patients oavbrutet och oroade sig mycket för ekonomin". En morbror rymde ofta hemifrån och från skolan, tog värvning i marinkåren, och gjorde senare "en lysande karriär inom affärlivet".

Modern lämnade maken två månader efter Alfreds födsel. Barnet har sedan dess levt med sin mor och sina morföräldrar. "I hemmet finns ett daghem (som drivs av modern), vilket skapar en viss förvirring för barnet." Alfred träffade sin far för första gången när han var 3 år och 4 månader, då modern beslutade att "han bör lära känna sin far" och "vidtog åtgärder för att få fadern att komma till hemmet för att träffa barnet".

Alfred ignorerade testledaren när han kom in på mottagningen. Han fick genast syn på ett tåg i leksakslådan och började koppla ihop och från vagnarna, långsamt och monotont. Han upprepade vid flera tillfällen frasen: "Mer tåg." Han räknade även fönstren på vagnarna om och om igen: "Ett, två fönster – ett, två fönster – ett, två fönster – fyra fönster, åtta fönster, åtta fönster." Det gick inte att på något sätt att

avleda hans uppmärksamhet från tågen. Man försökte då genomföra ett Binet-test i ett rum där det inte fanns några tåg. Det var med stora svårigheter man då och då lyckades tränga igenom hans upptagenhet. I de flesta fall gav han slutligen efter på ett sätt som tydligt visade att han snarast möjligt ville få störningsmomentet ur världen. Detta upprepades för varje enskild uppgift i testet. Han uppnådde till slut en IQ på 140.

Modern tog aldrig med honom på något återbesök på grund av "hans ständiga vända inför att träffa någon representant för läkarkåren". I augusti 1938 skickade hon på begäran en skriftlig redogörelse över hans utveckling. Följande är hämtat från denna redogörelse:

Man säger om honom att han är en ensamvarg. Han föredrar att leka ensam och undviker grupper av lekande barn. Han ägnar inte vuxna särskilt mycket uppmärksamhet, förutom när han vill höra berättelser. Han undviker tävlan. Han läser enkla berättelser för sig själv. Han är mycket rädd för att göra sig illa och pratar mycket om bruket av den elektriska stolen. Han drabbas alltid av panik om någon råkar täcka för hans ansikte.

Alfred remitterades på nytt i juni 1941. Hans föräldrar hade beslutat att leva tillsammans. Innan dess hade pojken gått i elva olika skolor. Han hade ofta legat till sängs på grund av förkylningar, bronkit, vattkoppor, streptokockinfektioner, impetigo (svinkoppor) och ett vagt beskrivet tillstånd som modern, trots att åtskilliga pediatriker försäkrade motsatsen, hävdade var "reumatisk feber". Medan han var intagen på sjukhus ska han enligt uppgift ha burit sig åt "som en manisk patient". (Modern kallade sig gärna psykiatriker och ställde "psykiatriska" diagnoser på barnet.) Följande information har hämtats från moderns redogörelse. En redogörelse där hon blandar ett tvångsmässigt uppräknande av detaljerade exempel med "förklaringar" i ett försök att bevisa Alfreds "normalitet".

Han hade börjat leka med barn som var yngre än han själv och "använder dem som marionetter – det är allt". Han hade matats med musik, drama samt olika deklamationer och hade ett utmärkt utantillminne. Han var alltså "mycket försjunken" i sin lek, ville inte ha andra omkring sig och kunde helt enkelt inte slappna av:

Han är rädd för många saker. Dessa rädslor är nästan alltid förbundna med mekaniskt ljud (köttkvarnar, dammsugare, bilar, tåg, etc.). Vanligtvis blir han till slut fixerad vid de saker han varit rädd för. Just nu är han rädd för hundskall.

Alfred var ytterst spänd under hela intervjun och mycket allvarlig och hade det inte varit för hans barnsliga röst kunde man ha tagit honom för en bekymrad och tankspridd äldre liten man. Han var samtidigt mycket rastlös och visade prov på en avsevärd svada, som inte hade något personligt i sig utan bestod av tvångsmässiga frågor om fönster, skuggor och mörka rum, i synnerhet då röntgenrummet. Han log

aldrig. Det var omöjligt att få honom att lämna ljus- och mörkertemat enbart genom att byta samtalsämne. Men däremellan svarade han på testledarens frågor. Frågorna fick ofta upprepas och ibland var svaren villkorade – ”du svarar på min fråga och jag svarar på din”. Han var plågsamt detaljerad i sina definitioner. En ballong ”görs av gummi och har luft i sig och vissa har gas och ibland stiger de upp i luften och ibland kan de inte hålla sig uppe och när de har ett hål i sig spricker de. Om man klämmer på dem spricker de, stämmer inte det?” En tiger ”är en sak, djur, randig, som en katt, kan klösa, äter upp människor, vild, lever i djungeln ibland och i skogen, för det mesta i djungeln. Stämmer inte det?” Frågan ”stämmer inte det?” var utan tvekan menad att bli besvarad. Han hade ett stort behov av bekräftelser på att hans definitioner var tillräckligt täckande.

Han var ofta oklar över ords betydelse. När man visade en bild och frågade ”vad handlar bilden om,” svarade han ”en bil kör *om*”.

Vid ett tillfälle stannade han upp och frågade, mycket förvirrad, varför det stod ”Johns Hopkins Hospital” tryckt på varje formulär: ”Varför måste det stå det på dem?” För honom var detta ett problem av stor dignitet vilket tarvade omfattande tankeverksamhet och diskussioner. Är det verkligen nödvändigt med namnet på varje formulär då formulären fylls i på sjukhuset och personen som fyller i dem vet var han är någonstans? Testledaren, som han mindes mycket väl från besöket sex år tidigare, var för honom bara en person som han förväntade sig skulle svara på hans tvångsmässiga frågor om mörker och ljus.

Fall 9

Charles N. kom med sin mor 2 februari 1943. Han var då 4 ½ år. Det främsta skälet var: ”Det som oroar mig mest är att jag inte kan nå mitt barn.” Modern inledde sin redogörelse med att säga: ”Jag anstränger mig för att inte låta mina iakttagelser styras av den professionella kunskap vilken med tiden börjat genomsyra mitt eget sätt att tänka.”

Som spädbarn var pojken passiv, ”långsam och flegmatisk”. Han låg i vaggan och bara stirrade. Han uppträdde nästan som om han vore hypnotiserad. Han verkade vilja göra en sak i taget. Man misstänkte att han led av hypotyreoidism och han behandlades med tyreostatika, vilket inte medförde någon förbättring av hans tillstånd.

Han uppskattade musik vilket fick mig att spela grammofonskivor. När han var 1 ½ år kunde han särskilja arton olika symfonier. Han kände igen kompositören så fort den första satsen inleddes. Han kunde säga: ”Beethoven.” Det var vid ungefär samma ålder som han började snurra leksaker och lock till flaskor och burkar i timtal. Han visade god motorisk förmåga i att snurra cylindrar. Han brukade titta på och bli mycket uppjagad och hänfört hoppa upp och ned. För tillfället är hans stora intresse

att reflektera ljus med speglar och fånga upp reflektioner. När han är intresserad av en sak går det inte att ändra det. Om jag kommer in i rummet i sådana lägen ägnar han mig ingen uppmärksamhet eller ens visar tecken på att känna igen mig ...

Det som är mest slående är att han är så frånvarande och sluten. Han går som om han lever i en skuggvärld, i en egen värld där man inte kan nå honom. Han har ingen önskan att ha en relation med någon annan. Han genomgick en period när han citerade den andra utan att själv bidra med något. Alla samtal han för är exakta upprepningar av vad som sagts till honom tidigare. Han brukade tala om sig själv i andra person, nu använder han tidvis tredje person och kan säga "Han vill" – aldrig "jag vill" ...

Han är destruktiv. Möblerna i hans rum ser ut som om bitar rivits loss från dem. Han kan bryta en lila krita i två bitar och säga: "Du hade en vacker lila krita och nu är den av på mitten. Titta vad du gjorde."

Han utvecklade en fixering vid avföring, kunde gömma den varsomhelst (till exempel i byråådor), och brukade reta mig om jag kom in i rummet: "Du har bajsat på dig, nu får du inte dina kriter!"

Som en följd av detta är han fortfarande inte pottränad. Han har aldrig bajsat på sig när han är på daghemmet utan han gör det alltid när han kommer hem. Samma sak när det gäller att kissa på sig. Han är stolt över att kissa på sig och hoppar alltid hänfört upp och ned samtidigt som han brukar säga: "Titta på den stora pölen han gjort."

Han tittar aldrig upp på andra människor när han är tillsammans med dem. I juli förra året hade vi besök. När Charles kom in var han precis som ett föl som släppts ut på grönbeta. Han ägnade inte besökarna någon uppmärksamhet, men han uppfattade deras närvaro. Han härmar röster och sjunger och i de flestas ögon är han inte avvikande. När han är i skolan undviker han de andra barnen, förutom vid morgonsamlingen. Om det är musik, sätter han sig längst fram och sjunger.

Han har ett enastående minne för ord. Han har ett bra ordförråd, men brister när det gäller pronomen. Han inleder aldrig ett samtal och vad det gäller samtalsämnen är de begränsade till föremål.

Charles föddes under normala förhållanden, ett önskat och planerat barn. Han kunde sitta upp när han var 6 månader och han kunde gå innan 15 månaders ålder – "han stod bara upp och gick en dag, utan att först krypa". Han har inte haft någon av de vanliga barnsjukdomarna.

Charles är äldst av tre barn. Fadern, som har en studentexamen och arbetar i klädbranschen, beskrivs som en "vänlig, lugn och blid person som arbetat sig upp". Modern är "en framgångsrik affärskvinna, förestår ett biljettkontor i New York och besitter ett anmärkningsvärt lugn". De andra barnen var 28 respektive 14 månader då Charles besökte kliniken. Mormodern beskrevs som "mycket dynamisk, kraftfull, hyperaktiv, nästan hypomanisk". Hon har både skrivit en del och komponerat musik. En moster beskrevs som "neurotisk, högst begåvad, hemfallen åt hysteri" och har skrivit dikter och sånger. En annan moster beskrevs som "familjens amason". En morbror som är psykiatriker har en betydande musikalisk begåvning. Släktingarna på faderns sida beskrivs som "vanliga enkla människor".

Charles var en välutvecklad pojke med intelligent uppsyn och vid god fysisk hälsa. Han bar glasögon. När han kom in på mottagningen ägnade han inte de närvarande personerna (tre läkare, hans mor och hans morbror) minsta uppmärksamhet. Utan att titta på någon sade han "ge mig en penna!" och tog sedan en bit papper från skrivbordet och skrev någonting som liknade siffran 2 (en stor iögonfallande skrivbordskalender visade siffran 2 – det var den 2 februari). Han hade tagit med sig ett nummer av *Det Bästa* och han var fascinerad av en bild på ett spädbarn. Han sade flera gånger "titta på det roliga barnet" och lade emellanåt till "är det inte roligt? Är han inte gullig?"

När den togs ifrån honom, gjorde han motstånd mot handen som tog den, utan att titta på *personen* som handen tillhörde. När han blev stucken med en nål undrade han "vad är det här?" varpå han direkt besvarade sin egen fråga: "Det är en nål."

Han tittade ängsligt på nålen, ryggade tillbaka efter ytterligare nålstick, men det verkade inte som om han vid något tillfälle kopplade samman nålsticken med den *person* som höll nålen. När man tog ifrån honom *Det Bästa* och kastade den på golvet och sedan placerade en fot på den, försökte han få bort foten som om den var ett separat och störande föremål, och visade återigen inget intresse för *personen* vars fot det var. En gång vände han sig till sin mor och sade upphetsat: "Ge den till dig!"

När han skulle göra Séguins formbräda intresserade han sig främst för namnen på bitarna innan han placerade dem i hålen. Han snurrade ofta på bitarna och hoppade upp och ned av förtjusning medan de snurrade. Hans prestationer var av repetitiv karaktär och han använde sig aldrig av språk som ett medel för att kommunicera med andra. Han kom ihåg namn, som "oktogon," "romb," "rektangulär kloss," men fortsatte likväl fråga: "vad är det här?"

Han reagerade inte på tilltal och tittade inte på sin mor när hon talade till honom. När klossarna avlägsnades skrek han, stampade med fötterna och ropade: "Ge dig det!" (Med innebörden: "Ge mig det.") Han rörde sig hela tiden mycket säkert.

Charles placerades i Devereux Schools.

Fall 10

John F. besökte oss första gången 13 februari 1940. Då var han 2 år och 4 månader.

Fadern sade: "Jag är mest orolig för problemen med maten. Det är det främsta problemet – det och att han utvecklas så långsamt. Under sina första dagar i livet var han svår att amma. Efter femton dagar fick han gå över till flaska, men åt inte heller då tillräckligt. Det finns en lång historik av att försöka få i honom mat. Vi har försökt med allt mellan himmel och jord. Han har alltid varit omogen. Han var 20 månader när han började gå. Han suger på tummen och skär ofta tänder och vrider och vänder sig innan han kan somna. Om vi inte gör som han vill skriker han."

John föddes 19 september 1937. Vid födelsen vägde han 3 400 gram. Han fick ofta läggas in på sjukhus på grund av matproblemen. Man fann aldrig några fysiska åkommor, förutom att den främre fontaneln inte slöt sig förrän han var 2 ½ år. Han drabbades ofta av förkylning och öroninflammation, vilket nödvändiggjorde bilateral myringotomi.

John var enda barnet fram till februari 1943. Fadern, som är psykiatriker, är "en mycket lugn, blid och emotionellt stabil person, och utgör familjens lugnande inslag". Modern, som har en studentexamen, arbetade som sekreterare på ett patologilaboratorium innan hon gifte sig: "En hypomanisk personlighet; betraktar allting som exempel på sjuklighet snarare än hälsa. Genom hela havandeskapet var hon mycket ängslig och rädd för att hon inte skulle överleva förlossningen." Farmodern är "besatt av religion och tvättar sina händer var och varannan minut". Morfadern var revisor.

John kom till mottagningen med båda sina föräldrar. Under hela besöket gick han planlöst omkring i rummet. Bortsett från när han självmant klottrade, fick han aldrig två separata föremål att interagera på något sätt. Han reagerade inte ens på de enklaste uppmaningar, förutom när hans föräldrar med stora möda lockade honom att utföra klumpiga rörelser till ramsorna "adjö, adjö", "baka, baka, liten kaka" samt "tittut". Han reagerade i allmänhet på föremål genom att slänga dem på golvet.

Tre månader senare hade hans ordförråd förbättrats anmärkningsvärt, även om han artikulerade bristfälligt. Man noterade tvångsmässiga tendenser, som att till exempel alltid skjuta undan den första skeden mat. Hans rundturer på mottagningen var aningen mer målmedvetna.

När han var knappt 4 år kunde han skapa en mycket begränsad form av känslomässig kontakt, och även då endast med ett mycket begränsat antal människor. När en sådan relation väl hade etablerats var det tvunget att den fortsatte på exakt samma sätt. Han kunde bilda avancerade och grammatiskt korrekta meningar, men han använde pronomen i andra person när han syftade på sig själv. Han använde inte språk som ett kommunikationsmedel, utan huvudsakligen som en upprepning av sådant han hade

hört, utan att ändra personligt pronomen. Han uppvisade tydliga tendenser till tvång. Minsta avvikelse från dagliga rutiner gav upphov till panikattacker. Han kunde upprepa olika meningar i all oändlighet. Han hade ett utmärkt utantillminne och kunde deklamera många böner, barnramsor och sånger "på olika språk". Modern matade honom hela tiden med den här typen av kunskap och hon var mycket stolt över dessa "prestationer": "Han kan känna igen grammofonskivor på deras färg och om han känner igen en sida av skivan, kommer han ihåg vad som finns på den andra sidan."

När han var 4 ½ år började han gradvis använda pronomen på ett korrekt sätt. Även om det var olika föremål som till den största delen upptog hans intresse gjorde han sig även stora ansträngningar att tilldra sig testledarens (Dr. Hilde Bruch) uppmärksamhet för att få hennes beröm. Han riktade sig däremot aldrig direkt till henne. Han ville bokstavigt försäkra sig om att omgivningen hela tiden var identisk genom att hålla dörrar och fönster stängda. När hans mor öppnade dörren "för att tränga genom hans tvångsföreställning", slog han igen dörren med våldsamt kraft och brast slutligen ut i gråt, fullständigt frustrerad, när han återigen stördes.

Han blev mycket upprörd av att se någonting som var sönder eller ofullständigt. Han lade märke till två dockor som han inte hade brytt sig om tidigare. Han blev mycket upprörd när han såg att en av dem inte hade någon hatt och gick då runt i rummet för att leta efter en hatt. När hatten återfanns i ett annat rum tappade han med ens allt intresse för dockorna.

När han var 5 ½ år bemästrade han bruket av pronomen. Han hade börjat äta på ett tillfredsställande sätt. Han såg ett grupp fotografi på mottagningen och frågade sin far: "När kommer de ut från bilden och kommer in hit?" Detta sade han på fullt allvar.

Hans far sade någonting om bilderna de har på väggen hemma. Detta uttalande gjorde John upprörd och han rättade sin far: "Vi har dem nära väggen" (för honom betydde tydligen "på" att något var "ovanför" eller "ovanpå").

När han såg en penny sade han: "Penny. Det är där man spelar kägelspel." Han hade fått en penny av sin far då han slog omkull käglor.

Han såg ett lexikon och sade till sin far: "Det är där du lade pengarna."

En gång hade hans far lagt pengar i ett lexikon och bett John berätta det för sin mor.

Hans far visslade en melodi och John kände omedelbart igen den som "Mendelssohns violinkonsert". Även om han kunde beskriva andra personer som tjocka eller söta, var han fullständigt oförmögen att göra jämförelser ("Vilken är den tjockare linjen? Vilken har det sötaste ansiktet?", etc.).

I december 1942 och januari 1943 drabbades han av två högersidiga *krampanfall*, med kombinerad dragning av ögonen mot höger och övergående förlamning i höger arm. En neurologisk undersökning visade inga avvikelser. Hans ögonbottnar var normala. Ett elektroencefalogram visade på "fokal rubbning i vänster occipitallob", men "en stor del av informationen kunde inte avläsas på grund av barnets bristande samarbete".

Fall 11

Elaine C. kom med sina föräldrar 12 april 1939. Hon var då 7 år och 2 månader. Skälet som angavs var: "Osedvanlig utveckling. Hon anpassar sig inte. Så fort hon måste göra en abstraktion blir det stopp. Hon förstår inte andra barns lek, kan inte hålla uppe intresset för berättelser man läser för henne, hon smiter iväg och vill vara för sig själv, hon är särskilt förtjust i djur av alla de slag och kan ibland härma dem genom att gå på alla fyra och ge ifrån sig besynnerliga läten."

Elaine föddes den 3 februari 1932, efter fullgången graviditet. Hon föreföll vara vid god hälsa, var lätt att amma, kunde stå upp när hon var 7 månader och gick innan hon hade fyllt 1 år. Hon kunde säga fyra ord mot slutet av sitt första levnadsår, men utvecklades inte språkligt efter det under de följande fyra åren. Först misstänkte man att hon var döv, men detta kunde man utesluta. På grund av en febersjukdom när hon var 13 månader tolkade man hennes ökande svårigheter som postencefalitisk beteendestörning. Andra klandrade modern, som anklagades för att ha behandlat barnet bristfälligt. Sinnesslöhet var ytterligare en diagnos. I arton månader behandlades hon med somatotropin och tyreostatika. "En del läkare", som tagit fasta på Elaines intelligenta uppsyn, "menade att hon var ett normalt barn och sade att hon skulle växa ifrån det".

När hon var 2 år fick hon börja på ett daghem där "hon gick sin egen väg och inte gjorde som de andra. Hon drack till exempel vattnet och åt blomman när de skulle vattna blommorna." Hon utvecklade tidigt ett intresse för bilder på djur. Även om hon allmänt sett var ganska rastlös, kunde hon mycket koncentrerat titta på sådana bilder i timtal, "i synnerhet gravyrer".

När hon började prata vid ungefär 5 års ålder, började hon med fullständiga men enkla meningar, vilka var "mekaniska fraser" som inte hade att med den aktuella situationen att göra eller hade en egendomlig metaforisk koppling till den. Hon hade ett utmärkt ordförråd och kände framförallt till namnen på och "klassificeringar" av olika djur. Hon kunde inte använda pronomen korrekt, men väl pluralis och olika tempus. Hon "kunde inte använda negationer, men förstod innebörden när andra använde dem".

Det var mycket som var underligt i hennes sätt att förhålla sig till olika situationer:

Hon kan räkna utantill. Hon kan duka bordet för ett antal människor om hon får namnen på dem eller om de räknas upp på något sätt, men hon kan inte duka "för

tre". Om man ber henne hämta ett specifikt föremål på en bestämd plats, så kan hon inte hämta det om det ligger någon annanstans – även om det ligger väl synligt.

Hon blev "förskräckt" av ljud och av allt som rörde sig mot henne. Hon var så rädd för dammsugaren att hon inte ens gick nära skrubben där den förvarades, och när den användes sprang hon ut i garaget med händerna över öronen.

Elaine var äldst av två barn. Hennes far var 36 år och hade studerat juridik och humaniora på tre universitet (däribland Sorbonne). Han var reklamtextförfattare, "en av dessa kroniskt magra personer som i rask fart förbrukade nervös energi". Han var under en tid redaktör för en tidsskrift. Modern var 32 år och en "behärskad, blid, logisk person" som arbetat på redaktionen för en tidsskrift innan hon gifte sig. Morfadern var tidningsredaktör, mormodern var "känslomässigt instabil".

Elaine hade blivit undersökt av en psykolog i Boston när hon var knappt 7 år. I utlåtandet kunde man bland annat läsa:

Hon var hela tiden frånvarande och likgiltig gentemot testledaren. När hon blev irriterad över inskränkningar kunde hon med kraft knuffa undan ett bord eller den hindrande handen med ett skrik, men hon vädjade aldrig om hjälp eller förståelse. I sina bästa stunder visade hon att hon kunde använda kriterier på ett adekvat sätt och lägga djurpussel. Hon kunde även namnge ett stort urval bilder, däribland elefanter, alligatorer och dinosaurier. Hon använder sig av enkla meningar i sitt tal, men svarade sällan på en direkt fråga. När hon lekte upprepade hon fraser som inte har med den aktuella situationen att göra.

Fysiskt sett var barnet vid god hälsa. Hennes elektroencefalogram var normalt.

När hon undersöktes i april 1939, skakade hon på uppmaning hand med läkaren utan att titta på honom och sprang sedan fram till fönstret och tittade ut. Hon löd mekaniskt uppmaningen att sitta ned. Hennes reaktion på frågor (efter att frågan upprepats ett flertal gånger) var att återge hela frågan eller, om den var för lång, slutet av frågan på ett sätt som påminde om ekolali. Hon hade ingen egentlig kontakt med människorna på mottagningen. Hennes blick var tom, fast inte ointelligent, och hon kommunicerade inte med gester. Vid ett tillfälle sade hon plötsligt utan att ändra ansiktsuttryck: "Fiskar gråter inte." Efter ett tag ställde hon sig upp och lämnade rummet utan att vare sig be om lov eller visa rädsla.

Hon placerades i Child Study Home of Maryland, där hon fick stanna i tre veckor och undersöktes av läkarna Eugenia S. Cameron och George Frank. Medan hon var där lärde hon sig snart namnen på samtliga barn, visste vilken ögonfärg de hade, i vilken säng var och en låg samt många andra detaljer om dem, men hon etablerade aldrig någon relation till dem. Om man tog med henne till lekplatsen blev hon väldigt upprörd

och sprang tillbaka till sitt rum. Hon var väldigt rastlös, men när hon fick titta på bilder, leka ensam med klossar, rita, eller trä pärlor, kunde hon förnöjsamt roa sig själv i timtal. Varje ljud, varje störning oroade henne. När hon vid ett tillfälle satt på toaletten, hörde hon knackningar i rören. Det gick flera dagar efter det, även då hon sattes på en sovrumspotta i sitt eget rum, då hon inte tömde tarmarna, utan ängsligt lyssnade efter ljudet. Hon utstötte ofta stereotypa fraser som: "Dinosaurier gräter inte", "Kräftor, hajar, fiskar och klippor", "Kräftor och gafflar lever i barns magar", "Fjärilar lever i barns magar och i deras byxor också", "Fiskar har skarpa tänder och biter små barn", "Det är krig i skyn", "Klippor och klippspetsar, jag ska döda" (hugger tag i sitt täcke och sparkar omkring det på sängen), "Fågelskrämmor biter barn och dricker olja", "Jag ska krossa metmasken, den biter barn (skär tänder och spinner runt i cirklar, mycket upphetsad), "Fågelskrämmor har mjölkflaskor", "Knappnålshuvud. Rosa kiss. Har ett gult ben. Skär det döda rådjuret. Förgifta rådjur. Stackars Elaine. Inga grodyngel i huset. Män bröt rådjurets ben" (medan hon klipper ut en bild på ett rådjur ur en bok), "Tigrar och katter", "Sälar och salamandrar", "Björnar och rävar".

Här följer några utdrag ur observationerna som gjordes:

Hennes språk är alltid av samma kvalitativa beskaffenhet. Hennes tal åtföljs aldrig av ansiktsuttryck eller gester. Hon tittar inte andra i ögonen. Hennes röst är monoton, något hes och hon utstöter ord på ett abrupt sätt.

Hennes yttranden är opersonliga. Hon använder aldrig personliga pronomen i första eller andra person korrekt. Hon tycks oförmögen att förstå dessa ords verkliga betydelse.

Hennes grammatik är rigid. Hon använder meningar i den form hon hört dem, utan att anpassa dem grammatiskt till den aktuella situationen. När hon säger "vill att jag ritat en spindel", menar hon "jag vill att du ritat en spindel".

Hon ger sitt bifall genom att bokstavligen upprepa en fråga och negerar genom att inte svara.

Hennes tal är sällan kommunikativt. Hon har ingen relation till barnen, har aldrig försökt prata med dem, vara vänlig mot dem eller leka med dem. Hon rör sig bland dem som en främling, som man kryssar fram mellan möblerna i ett rum.

Hon envisas med att alltid vilja upprepa samma rutiner. Störda rutiner är det vanligaste skälet till hennes utbrott. Hennes självvalda aktiviteter är enkla och av repetitiv karaktär. Han kan ägna timmar åt att dagdrömma och verka nöjd med det. Hon har en förkärlek för rytmiska rörelser, vilka alltid är av masturbatorisk art. Hon masturberar mer frekvent när hon är upprörd än när hon är lugn och nöjd. Hennes rörelser är snabba och säkra.

Elaine placerades på en privatskola i Pennsylvania. I ett relativt färskt brev från fadern redogör denna för "häpnadsväckande förändringar":

Hon är en lång och manhaftig flicka med en klar blick som för länge sedan förlorat varje uns av den djuriska förvildning som man emellanåt kunde skönja på den tiden ni träffade henne. Hon är värtalig när det gäller de flesta ämnen även om hennes satsmelodi är något udda. Hon konverserar fortfarande mycket osammanhängande, ofta med en rolig poäng men det är bara i undantagsfall som detta är avsiktligt och då låter hon även meddela det. Hon läser mycket bra, men för fort och hon snubblar över orden, uttalar dem otydligt och betonar inte korrekt. Hon har en mycket god allmänbildning och ett osvikligt minne. Det är samtidigt uppenbart att Elaine inte är "normal". Det är ett stort nederlag för henne att misslyckas och det leder till stor förtvivlan och depressiva episoder.

DISKUSSION

De elva barn (åtta pojkar och tre flickor) vars historia i korthet har presenterats uppvisar, vilket man kan förvänta sig, individuella skillnader ifråga om problematikens svårighetsgrad, hur specifika kännetecken yttrar sig, hur familjesituationen ser ut samt utvecklingen över tid. Men till och med vid en snabb genomgång av materialet går inte att bortse från ett antal grundläggande gemensamma kännetecken. Dessa kännetecken bildar ett inte tidigare uppmärksammat unikt "syndrom" som visserligen verkar vara ganska ovanligt men som sannolikt är vanligare än vad detta ringa antal observerade fall tyder på. Det är ganska troligt att en del av dessa barn bedömts som sinnesslöa eller schizofrena. Faktum är att många av barnen innan mötet med oss stämplats som idioter eller imbecilla. Ett barn vistas alltjämt på en skola för sinnesslöa och två har tidigare ansetts schizofrena.

Den mest framträdande och grundläggande störningen är barnens *oförmåga att på ett konventionellt sätt relatera till andra människor eller situationer*. Denna oförmåga kunde man se redan tidigt. Deras föräldrar beskrev dem som att de alltid varit självupptagna, inneslutna i ett skal, lyckligast när de blir lämnade ensamma, att de uppför sig som om andra inte existerar och är fullständigt omedvetna om allt omkring dem. De ger intryck av att besitta en tyst kunskap, de har misslyckats att utveckla en normal nivå av social medvetenhet och uppträder nästan som hypnotiserade. Det handlar inte, som hos schizofrena barn eller vuxna, om ett avståndstagande från tidigare etablerade relationer, det är med andra ord inte så att personen drar sig tillbaka från en befintlig relation. Det existerar redan från första början en *extrem autistisk ensamhet* vilken yttrar sig som att barnet, när så är möjligt, förbiser, ignorerar och utestänger allt som kommer till barnet utifrån. Direkt fysisk kontakt eller liknande, eller ljud som hotar att störa ensamheten, behandlas antingen "som om de inte

existerar” eller, när detta inte går, som störningsmoment som barnet motsätter sig under stor vanda.

Enligt Gesell utför ett normalutvecklat barn vid 4 månades ålder en motorisk anpassning i ansiktsmuskulatur och axlarnas hållning innan det lyfts upp från ett bord eller läggs på ett bord. Gesell gav följande kommentar:

Det är möjligt att man kan finna mindre tydliga tecken på en sådan anpassning så tidigt som under den neonatala perioden. Även om en vana måste betingas genom erfarenhet, är möjligheten till sådana erfarenheter närmast obegränsade och responsen är tillräckligt objektiv för att föranleda ytterligare observationer och dokumentering.

En sådan allmängiltig erfarenhet bestäms av hur ofta barnet lyfts upp av sin mor eller andra personer. Det är därför mycket talande att nästan samtliga mödrar till våra patienter mindes den förvåning de kände inför barnens *oförmåga att vid något tillfälle anpassa sin kroppshållning* när de skulle bli upplockade. En far erinrade sig att hans dotter (Barbara) under många år varken ändrade ansiktsuttryck eller kroppshållning när föräldrarna, efter ett par timmars frånvaro, närmade sig vaggan, talade till henne och gjorde sig redo att lyfta upp henne.

Ett normalt spädbarn lär sig redan under de första månaderna att anpassa sin kropp efter den person som håller i det. För barnen i vår grupp tog det 2–3 år innan de kunde göra det. Vi fick tillfälle att observera Herbert, 38 månader, i en sådan situation. Hans mor talade med ett adekvat ordval om för honom att hon var på väg att lyfta upp honom och sträckte ut sina armar mot honom. Ingen reaktion. Hon fortsatte med att lyfta upp honom. Han lät henne göra det, men förblev fullständigt passiv som om han vore en säck mjöl. Det var i stället modern som fick anpassa sig. Herbert kunde vid detta tillfälle både sitta, stå och gå.

Åtta av barnen började prata antingen vid normal ålder eller med viss fördröjning. Tre (Richard, Herbert, Virginia) har än så länge förblivit ”stumma”. Inget av de åtta ”pratande” barnen har hitintills använt språket för att kommunicera med andra. Med undantag för John F. hade de en förmåga till både tydlig artikulation och förmåga att frambringa ljud. Benämning av föremål medförde inga svårigheter och de hade anmärkningsvärt lätt för att lära sig och komma ihåg till och med långa och ovanliga ord. Nästan samtliga föräldrar berättade, ofta med stolthet, att barnen i tidig ålder hade lärt sig upprepa ett stort antal barnramsor, böner, listor på djur, förteckningar över presidenter, alfabetet fram- och baklänges och till och med vaggvisor på främmande språk (franska). Förutom upprepningar av enstaka meningar ur färdigskrivna dikter eller andra ihågkomna texter, tog det lång tid innan de började sätta samman ord till meningar. Bortsett från det har deras språk framförallt en namngivande funktion –

substantiv som bestämmer föremål, adjektiv som anger färger samt siffror som inte anger något speciellt.

Deras *exceptionella utantillminne* parat med oförmågan att använda språket på något annat sätt, medförde ofta att föräldrarna matade dem med dikter, zoologiska och botaniska namn, titlar på gramfonskivor, kompositörer samt liknande. På detta sätt kom språket – vilket barnen inte använde i kommunikativt syfte – att i avsevärd grad bli till en oberoende, semantiskt och kommunikativt meningslös eller kraftigt förvanskad, minnesövning. För ett barn på 2 eller 3 år kunde alla dessa ord, siffror och dikter ("frågor och svar ur den presbyterianska katekesen", Mendelssohns violinkonsert", den "tjugotredje psalmen", en fransk vaggvisa; en uppslagsboks index) knappast ha större betydelse än en samling nonsensstavelser för vuxna. Det är svårt att med säkerhet säga i vilken utsträckning kunskapsmatningen i själva verket bidragit till det psykopatologiska tillståndets förlopp. Men det är samtidigt svårt att föreställa sig att det inte på ett djupare plan hämmat utvecklingen av språket som ett medel för att ge och ta emot meningsfulla budskap.

När det gäller talets kommunikativa funktion råder ingen grundläggande skillnad mellan de åtta talande och de tre stumma barnen. Richards fostermor hörde en gång att han klart och tydligt sade "god natt". Berättigade tvivel ifråga om denna observation skingrades senare när detta "stumma" barn sågs forma sin mun i tysta upprepningar av ord på mottagningen som svar på specifika frågor ställda direkt till honom. "Stumma" Virginia hördes upprepade gånger säga "choklad", "marshmallow", "mamma", "barn". Det hävdade i alla fall hennes kamrater i stugan bestämt.

När de till sist börjar bilda meningar handlar det under en lång period framförallt om papegojliknande upprepningar av ordkombinationer som de hört. Ibland upprepar de meningen omedelbart, men precis lika ofta "förvarar" barnet den och yttrar den vid ett senare tillfälle. Man skulle kunna kalla det för *fördröjd ekolali*. Bifall ges via en bokstavlig upprepning av frågan. "Ja" är ett begrepp som det tar dessa barn flera år att förvärva. De är oförmögna att använda det som ett allmänt tecken på samtycke. Donald lärde sig säga "ja" när hans far sade att han skulle få sitta på hans axlar om han sade "ja". Detta ord kom därefter att "betyda" ett önskemål om att få sitta på faderns axlar. Det tog många månader innan han kunde lösgöra ordet "ja" från denna specifika situation, och det tog betydligt längre tid innan han kunde använda det som en allmän bekräftelse.

Samma slags *bokstavlighet* gäller även prepositioner. När Alfred fick frågan "vad handlar bilden om?" svarade han "en bil kör om".

John F. rättade sin fars uttalande om bilder på väggen – bilderna var "nära väggen". När Donald T. uppmanades lägga *ner* någonting, lade han det på golvet. De har en rigid

inställning till ordens betydelse och de kan bara använda orden i samma betydelse som när de först lärde sig dem.

De har inga problem med pluralis och tempus. Men det faktum att de inte av egen kraft bildar meningar och förekomsten av en typ av upprepningar som påminner om ekolali, har hos samtliga åtta barn som pratar gett upphov till ett egendomligt grammatiskt fenomen. De *upprepar personliga pronomen precis som de hört dem*, utan att böja dem så att de passar de förändrade omständigheterna. Barnet som en gång fått höra "nu ska jag ge dig mjölk" av sin mor, uttryckte sin önskan om mjölk i exakt samma ordalag. Följden blev att han benämnde sig själv som "du" och den tilltalade som "jag". Det var inte bara orden som var desamma utan även tonfallet. Om moderns ursprungliga yttrande hade varit i form av en fråga, hade yttrandet upprepats med en frågas grammatiska form och tonfall. Upprepningen "är du redo för din efter rätt?" betyder att barnet är redo för sin efter rätt. Det finns en fast, oföränderlig fras för varje specifikt tillfälle. Den pronominala rigiditeten kvarstår till ungefär det sjätte levnadsåret, då barnet gradvis lär sig tala om sig självt i första person och den tilltalade i andra person. Under övergångsperioden återgår barnet ibland till den tidigare formen, eller refererar till sig själv i tredje person.

Det faktum att barnen imiterar saker de hör betyder inte att de är "uppmärksamma" när man tilltalar dem. Det krävs ofta flera upprepningar av en fråga eller uppmaning innan man ens får en upprepning till gensvar. Av detta skäl hade sju av barnen först misstagits för att vara antingen döva eller lomhörda. De har ett mycket starkt behov av att få bli lämnade ifred. Allting som barnet kommer i kontakt med utifrån, allting som förändrar dess externa eller till och med interna situation, utgör ett intrång som de fruktar.

Mat är det första yttre intrånget som barnet kommer i kontakt med. David Levy observerade att när kontaktsökande barn placeras i fosterhem där de blir väl omhändertagna, till en början intar omätliga mängder mat. Hilde Bruch upptäckte i sina studier av överviktiga barn att om föräldrarna visade bristande tillgivenhet eller om den ansågs otillräcklig så ledde det ofta till att barnet åt för mycket. Våra patienter, som tvärtom är angelägna om att hålla omvärlden borta, reagerar på intrång genom att vägra äta. Donald, Paul ("kräktes en hel del under sitt första år"), Barbara ("var tvungen att sondmatas till ett års ålder"), Herbert, Alfred och John uppvisade stora matproblem från första början. Efter ständiga konflikter och misslyckade försök att spjärna emot, gav de flesta barnen upp kampen och började helt plötsligt äta tillfredsställande.

Höga ljud och rörliga föremål utgör en annan typ av intrång som dessa barn reagerar på med skräck. Trehjulingar, hissar, dammsugare, rinnande vatten, gasbrännare, mekaniska leksaker, vispar samt till och med vinden kunde ibland framkalla stor panik. Ett av barnen var till och med rädd för att gå nära den skrubb där dammsugaren förvarades. Sprutor och undersökningar med stetoskop eller otoskop (övers anm:

instrument för undersökning av örat) förorsakade en allvarlig känslomässig kris. Likväl är det inte ljudet eller rörelsen i sig som de fruktar. Barnets ängslan har sitt ursprung i att ljudet eller rörelsen inkräktar på, eller hotar att inkräkta på, deras ensamhet. Själv kan barnet gladeligen ge ifrån sig minst lika höga ljud som de det fruktar och sätta föremål i rörelse av hjärtans lust.

Men barnets beteende och de ljud och rörelser det ger upphov till är av samma *monotona och repetitiva* karaktär som dess verbala yttranden. Man kan märka en påtagligt begränsad variation i barnets självvalda aktiviteter. Barnets beteende styrs av en *ängestfylld och tvångsmässig önskan om att allt ska förbli likadant* och ingen får bryta mot detta, förutom barnet självt vid sällsynta tillfällen. Förändringar av dagliga rutiner, möbelarrangemang, mönster samt den ordningen i vilken vardagliga handlingar utförs, kan göra dem förtvivlade. När Johns föräldrar förberedde en flytt till ett nytt hus, blev John ursinnig när han såg flyttkarlarna rulla ihop mattan i hans rum. Oron lade sig inte förrän man i det nya huset hade arrangerat möblerna likadant som innan. Då såg han plötsligt belåten ut, all ängslan hade med ens försvunnit, och han gick runt och klappade tillgivet varje sak. Om klossar, pärlor eller pinnar en gång satts samman på ett specifikt sätt, måste de alltid sättas samman på samma sätt, även om det ursprungligen inte rörde sig om något specifikt mönster. Barnen uppvisade fenomenala minneskunskaper i detta avseende. Efter flera dagar kunde en mängd klossar sättas samman i exakt samma oorganiserade mönster, med samma färg på varje kloss vänd uppåt, med varje bild eller bokstav på klossarnas ovansida vänd i samma riktning som innan. De upptäckte genast om en kloss saknades eller om det fanns en kloss för mycket, och de krävde att den saknade biten skulle återställas. Om någon tog en kloss, kämpade barnet paniskt för att få tillbaka den, en panik som inte lade sig förrän klossen återlämnats. När klossen väl var tillbaka inträdde ett plötsligt lugn, barnet placerade tillbaka klossen på dess rätta plats och fortsatte lägga mönstret som om ingenting hänt.

Detta krav på att allt måste förbli som det alltid varit medförde att flera av barnen blev mycket upprörda när de fick se något som var sönder eller ofullständigt. Stora delar av dagen ägnades åt krav på identisk likhet, inte bara ifråga om uppmaningar utan även händelseförlopp. Donald kunde inte gå upp ur sängen efter sin tupplur förrän han hade sagt "Boo säg: 'Don, vill du komma ned?'" och modern hade bifallit. Men det stannade inte vid det. Händelseförloppet ansågs inte fullbordat förrän Donald hade sagt "Säg nu 'okej'" och modern hade bifallit även denna önskan. Om så inte skedde skrek Donald till dess att rutinen var fullbordad. Hela denna ritual ingick som ett absolut nödvändigt moment i handlingen att stiga upp efter en tupplur. Alla andra handlingar måste gås igenom från början till slut på samma sätt som de ursprungligen hade utförts. Det gick inte att återvända efter en promenad utan att ha tillryggalagt samma sträcka som tidigare. Åsynen av en knäckt tvärslå på en garageport under den dagliga rutinen upprörde Charles så till den milda grad att han fortsatte prata om det i veckor, till och med när han var på besök i en annan stad några dar. Ett av barnen lade märke till en

spricka i mottagningens tak och frågade gång på gång ängsligt vem som hade spräckt taket. Inga svar tycktes lugna henne. Ett annat barn fick se en docka utan hatt och en annan med hatt, och blev inte lugn förrän man hittat den andra hatten och satt tillbaka den på dockans huvud. Då tappade han genast intresset för de två dockorna – likhet och jämvikt hade återställts och allt var bra igen.

Fruktan för förändring och ojämvtikt tycks vara en viktig faktor när det gäller att förklara det monotona upprepanget och den därav *begränsade variationen i självvalda aktiviteter*. En situation, en prestation eller en mening betraktas inte som fullständig om den inte består av exakt samma element som då barnet ställdes inför den för första gången. Det räcker att minsta beståndsdel har förändrats eller avlägsnats för att situationen i sin helhet inte längre ska vara densamma och därför heller inte kan accepteras eller måste tillbakavisas med stor otålighet och rentav frustration. Denna oförmåga att uppleva helheten utan att behöva ta hänsyn till varje specifik beståndsdel påminner i viss mån om barn med specifika lässvärigheter som inte kan tillägna sig modern läsundervisning, utan måste lära sig genom att bygga upp ord bokstav för bokstav. Det är kanske ett av skälen till att de barn i vår grupp som var tillräckligt gamla för att få läsundervisning omedelbart blev uppslukade av hur ord "stavas", eller varför till exempel Donald var så upprörd över att orden *light* och *bite* stavas olika fastän de har samma fonetiska kvalitet.

Det autistiska barnet accepterar villigt föremål som inte ändrar utseende eller läge, bibehåller sin likhet och aldrig hotar att inkräkta på barnets ensamhet. Han har en bra *relation till föremål*, är intresserad av dem och kan gladeligen leka med dem i timmar. Han kan vara väldigt fäst vid dem, eller bli arg på dem om han till exempel inte kan få dem att passa in i ett bestämt utrymme. När han är tillsammans med dem upplever han en angenäm känsla av obestridd makt och kontroll. Donald och Charles började under det andra levnadsåret utöva denna makt genom att snurra på allting som de överhuvudtaget kunde få snurr på och hoppade hänfört upp och ned när de iakttog föremålen virvla runt. Frederick "hoppade förtjust upp och ned" när han bowlade och såg kägorna falla. Barnen upplevde och utövade samma makt över sina egna kroppar genom att rulla runt och utföra andra rytmiska rörelser. Sådana handlingar och den extatiska hänfördheten med vilken dessa handlingar utfördes vittnade starkt om en *masturbatorisk orgiastisk tillfredsställelse*.

Barnens *relation till människor* är av en helt annan karaktär. Samtliga barn letade genast upp klossar, leksaker eller andra föremål när de kom in på mottagningen, utan att ägna de närvarande personerna minsta uppmärksamhet. Det vore fel att säga att de inte var medvetna om att andra människor var närvarande. Men så länge de lämnade barnen ifred, ägde de samma dignitet som ett skrivbord, en bokhylla eller ett dokumentkåp. Barnet brydde sig inte om direkta tilltal. Han hade att välja mellan att inte svara alls eller, om frågan upprepades alltför ihärdigt, att "få det undanstökat" och fortsätta med det som han höll på med innan avbrottet. Barnet noterade inte folk som

kom och gick, inte ens om det var barnets mor. Samtal som pågick i rummet intresserade honom inte. Om de vuxna inte försökte tränga in i barnets sfär, kunde han emellanåt, medan han rörde sig mellan dem, varsamt vidröra en hand eller ett knä precis som han vid andra tillfällen klappade skrivbordet eller soffan. Men han tittade aldrig någon i ögonen. Om en vuxen mot hans vilja gjorde intrång genom att plocka bort en kloss eller trampa på ett föremål som han behövde, gav han sig på handen eller foten. Dessa kroppsdelar behandlades som avskilda föremål och inte som delar av en person. Han varken tilltalade eller tittade på handens eller fotens ägare. När föremålet lämnades tillbaka återställdes plötsligt barnets lugn. När han blev stucken med en nål, visade han rädsla för nålen, men inte för personen som stack honom.

Barnets relation till familjemedlemmarna eller till andra barn skiljde sig inte från relationen till personerna på mottagningen. En djup ensamhet dominerade allt beteende. Fadern eller modern eller båda två kunde vara borta i en timme eller en månad – inget i barnets uppträdande tydde på att han varit medveten om deras frånvaro när de väl återvände. Efter ett antal frustrerade utbrott brukar han gradvis lära sig att kompromissa när han inte ser något alternativ, att lyda vissa uppmaningar och att utföra vissa dagliga rutiner, men han håller samtidigt alltid hårt på ritualerna. När familjen har besök rör han sig bland människorna ”som en främling” eller, som en moder uttryckte det, ”som ett föl som släppts ut på grönbete”. När han är med andra barn leker han inte med dem. Han leker ensam med dem runtomkring och han har varken ögonkontakt eller någon kroppslig eller verbal kontakt med dem. Han deltar inte i tävlingar. Han bara är där, och om han någon gång skulle råka närma sig gruppens utkanter avlägsnar han sig snabbt och väljer ensamheten. Samtidigt lär han sig snabbt namnen på samtliga barn i gruppen, varje barns hårfärg och andra detaljer som rör varje enskilt barn.

Han har en betydligt bättre relation till bilder på människor än till människorna själva. Bilder kan när allt kommer omkring inte störa. Charles var mycket fäst vid en bild på ett barn i en annons i en tidsskrift. Han kommenterade upprepade gånger hur rart och vackert barnet var. Elaine var fascinerad av bilder på djur, men skulle aldrig gå i närheten av ett levande djur. John gjorde ingen åtskillnad mellan verkliga personer och personer som blivit återgivna i någon form. När han såg ett grupp fotografi frågade han på allvar när personerna skulle kliva ut ur bilden och komma in i rummet.

Trots att merparten av dessa barn vid någon tidpunkt har betraktats som sinnesslöa, var de otvivelaktigt begåvade med goda *kognitiva utvecklingsmöjligheter*. De har alla påfallande intelligent uppsyn. I deras ansikten kunde man utläsa tecken på *allvarsamhet* och, i närvaro av andra, en nervös *spändhet*, förmodligen på grund av vaksamhet mot eventuella störningsmoment. När de är ensamma med något föremål har de ofta ett fridfullt leende på läpparna och ger ett saligt intryck, ibland åtföljs detta av ett glatt men monotont nynnande och sång. De pratande barnens förvånansvärt stora ordförråd, deras förträffliga minne för händelser som ligger långt tillbaka i tiden, deras

fenomenala utantillminne för dikter och namn, och deras förmåga att exakt minnas komplicerade mönster och sekvenser vittnar om en god intelligens, i den betydelse som detta ord vanligen används. På grund av svårigheten att nå dessa barn har det inte gått att testa dem med Binet-skalan eller liknande instrument. Men samtliga barn hade bra resultat på Séguins formbräda.

Fysiskt var barnen i alla avseenden normala. Fem av dem hade relativt stora huvuden. Flera av barnen var något klumpiga i sin grovmotorik, men samtliga uppvisade goda finmotoriska förmågor. Elektroencefalogrammen var normala i samtliga fall förutom Johns, vars främre fontanell inte slöt sig förrän han var 2 ½ år, och som när han var 5 år och 3 månader drabbades av två högersidiga krampanfall. Frederick hade en över- talig bröstvärta i vänster armhåla, inga andra exempel på medfödda avvikelser gick att upptäcka.

Det finns annars en väldigt intressant gemensam nämnare i dessa barns bakgrund. *De kommer alla från mycket intelligenta familjer*. Fyra av fäderna är psykiatriker, en är en framstående advokat, en är kemist, har en examen i juridik och arbetar på patent- verket, en är växtpatolog, en är professor i skogsvetenskap, en är reklamtextförfattare, har examen i juridik och har studerat på tre universitet, en är gruvingenjör och en är en framgångsrik affärsman. Nio av de elva mödrarna har en högskoleexamen. Av de två som endast har en studentexamen, arbetade en som sekreterare på ett patologi- laboratorium och den andre drev ett bokningskontor för teatrar i New York innan de gifte sig. Bland de andra fanns en frilansförfattare, en läkare, en psykolog, en utbildad sjuksköterska och Fredericks mor har arbetat som inköpare, ledare för sekreterar- utbildningen på en flickskola samt historielärare. Bland mor- och farföräldrarna och de andra släktingarna förekom flera läkare, vetenskapsmän, författare, journalister och konststuderande. Samtliga förutom tre av familjerna finns representerade i den amerikanska upplagan av *Who's who* eller i *American Men of Science* (amerikanska vetenskapsmän) eller i båda.

Två av barnen är av judisk härkomst, samtliga andra barn av anglosaxisk. Tre är "enda" barnet, fem är äldst av två syskon i sina respektive familjer, en är äldst av tre syskon, en är den yngste av två samt en är den yngste av tre.

KOMMENTARER

Kombinationen av extrem autism, tvång, stereotypi och ekolali ger en helhetsbild som lätt för tankarna till schizofrena grunddrag. Några av barnen har till och med vid något tillfälle fått diagnosen schizofreni. Men trots de påtagliga likheterna skiljer sig tillståndet på många punkter från alla kända fall av schizofreni hos barn.

För det första, till och med när det gäller de som mycket tidigt insjuknat i schizofreni, inklusive De Sanctis dementia praecocissima och Hellers dementia infantilis, föregicks

de första märkbara symtomen av åtminstone två års normal utveckling. Rapporterna beskriver specifikt en mer eller mindre gradvis *förändring* i patienternas beteende. Samtliga barn i vår grupp har redan från allra första början uppvisat denna extrema ensamhet, att inte reagera på några stimuli utifrån. Detta tar sig allra tydligast uttryck i de återkommande redogörelserna för hur barnet underlåter att förbereda sin kroppshållning innan det lyfts upp och underlåter att anpassa sin kropp till den person som håller barnet.

För det andra kan barnen i vår grupp etablera och vidmakthålla en god, målmedveten och "intelligent" relation till föremål vilka inte hotar att inkräkta på deras ensamhet. Samtidigt som de från första stund uppvisar ett spänt och ängsligt förhållande till människor, med vilka de för en lång period inte etablerar någon form av direkt känslomässig kontakt. Om barnet inte kan undvika kontakt med en annan person, skapas en tillfällig relation till vederbörandes hand eller fot men inte till själva personen, som om handen och foten vore avskilda objekt.

Samtliga barns aktiviteter och uttalanden är strikt och ständigt styrda av en stark längtan efter ensamhet och likhet. Det tycks som om deras värld består av enskilda beståndsdelar som, när de har upplevts i en bestämd inramning eller sekvens, inte kan tillåtas i någon annan inramning eller sekvens. Inte heller kan inramningen eller sekvensen tillåtas utan att samtliga ursprungliga beståndsdelar ingår, i exakt samma rumsliga eller kronologiska ordning. Härav det tvångsmässiga, repetitiva beteendet. Härav fenomenet att barnet upprepar en mening utan att ändra pronomen för att anpassa meningen till den nya situationen. Det kan också vara orsaken till att barnet utvecklar ett så enastående minne som gör det möjligt att minnas och återge komplicerade "nonsensmönster", oavsett hur oorganiserade de än är, i exakt samma form som de först konstruerades.

Fem av barnen i vår grupp har nu nått en ålder mellan 9 och 11 år. Alla, förutom Vivian S. som placerats i en skola för sinnesslöa, utvecklas i en mycket intressant riktning. Det grundläggande behovet av ensamhet och allt måste vara likadant har i princip inte förändrats. Men barnen har samtidigt i olika grad trätt fram ur sin avskildhet, de kan acceptera att åtminstone några personer befinner sig innanför deras sfär och de uppvisar en tillräcklig variation i olika livssituationer för att vederlägga det första intrycket av att barnets föreställningsvärld var extremt begränsad. Man skulle kunna uttrycka det så här: medan en schizofren person försöker lösa sina problem genom att kliva ut ur en värld som han varit en del av och som han varit i kontakt med, kompromissar barnen i vår grupp gradvis genom att försiktigt skicka ut trevare till en värld i vilken de från första början varit fullständiga främlingar. Mellan åldrarna 5 och 6 år överger de gradvis imiterandet och lär sig på egen hand att använda personliga pronomen på ett korrekt sätt. Språket blir mer kommunikativt. Till en början handlar det om fråga-svar-konstruktioner för att sedan gå över till mer spontana meningskonstruktioner. Mat utgör inte längre bekymmer, de har en större tolerans för ljud och

rörelser och panikattackerna avtar. Det repetitiva inslagen antar formen av tvångsmässig upptagenhet av olika specialintressen. Kontakten med andra personer, om än i ett begränsat antal, kan ske på två sätt: Människor kan antingen upptas i barnets värld beroende på i vilken utsträckning de tillfredsställer barnets behov, svarar på barnets tvångsmässiga frågor, lär barnet hur man läser och gör andra saker. Eller också kan barnet fortfarande betrakta människor som en olägenhet, men besvara deras frågor och lyda deras uppmaningar motsträvt, utifrån idén att ju förr man får dessa störningsmoment undanstökade desto bättre, så att man så snabbt som möjligt kan återgå till den alltjämt i hög grad efterfrågade ensamheten. Mellan åldrarna 6 och 8 år börjar barnet leka i grupp, fortfarande inte *med* de andra i lekgruppen, men åtminstone i utkanterna av och *parallellt* med gruppen. Barnen lär sig snabbt läsa, men de läser monotont och en berättelse eller en film upplevs som enskilda enheter utan samband med varandra snarare än som en sammanhängande helhet. Allt detta sammantaget gör att familjerna upplever att det sker framsteg trots "skillnader" jämfört med andra barn.

Det är svårt att utvärdera det faktum att samtliga våra patienter har mycket intelligenta föräldrar. Så mycket är säkert att det har förekommit en hel del tvångsmässighet i släkten. De mycket detaljerade dagböckerna och redogörelserna och det faktum att föräldrarna ofta efter många år minns att barnen lärt sig deklamera tjugofem frågor och svar ur den presbyterianska katekesen, sjunga trettiosju barnramsor eller skilja på arton symfonier, är tydliga tecken på tvångsmässighet hos föräldrarna.

Ytterligare en omständighet framträder tydligt. Sett till hela gruppen finns där väldigt få verkligt varmhjärtade fäder och mödrar. Till största delen är föräldrarna, mor- och farföräldrarna och övriga släktingar personer som är mycket upptagna av abstrakta vetenskapliga, litterära eller konstnärliga frågor och endast har ett begränsat intresse för människor. Till och med några av de lyckligaste äktenskapen är tämligen kyliga och formella relationer. Tre av äktenskapen var sorgliga misslyckanden. Frågan är huruvida eller i vilken utsträckning denna omständighet har bidragit till barnens tillstånd. Att barnen redan från första början valde ensamhet gör det svårt att tillskriva den tidiga föräldrelationen hela orsaken till tillståndet.

Vi måste därför anta att dessa barn har fötts till världen med en medfödd oförmåga att skapa en normal, biologiskt tillhandahållen, känslomässig kontakt med andra, precis som andra barn föds till världen med medfödda fysiska eller intellektuella handikapp. Om detta antagande är korrekt kan ytterligare studier av barnen i vår grupp bidra till konkreta kriterier vad det gäller den fortfarande mycket oklara bilden över i vilken grad känslor har en medfödd komponent. För här tycks vi ha renodlade exempel på en *medfödd autistisk störning av förmågan till känslomässig kontakt. 1.*

(Efter att denna rapport skrevs har vi fått tillfälle att observera ytterligare två fall av medfödd autistisk störning av förmågan till känslomässig kontakt.)